

mer der kan komme i kølvandet på den forlængede barselorlov. Der kan komme de problemer, der er nævnt flere gange før, nemlig at man svigter ligestillingen, man svigter de små arbejdspladser, og man svigter de kvindearbejdspladser, hvor der er en overvejende dominans af kvindelige arbejdstagere.

Hvis man ikke gør noget ved det, så kan man risikere, at det kommer til at betyde, at ledigheden blandt kvinderne bliver betydelig højere, end den er nu, og at unge kvinder vil få meget svært ved at få ansættelse. Det vil også betyde, som ligestillingsministeren har sagt til Ugebrevet A4, at hvis man ikke gør noget, så siger ligestillingsministeren, og jeg citerer: »... så vil der blive født færre børn.«

Det er altså ikke noget, vi er interesseret i i det danske samfund. Vi er i forvejen ikke særlig godt kørende med årgangene; de er små. Men jeg mener, det er vigtigt, at Folketinget tager sit ansvar alvorligt og siger, at vi må gøre noget for at sikre os, at den situation ikke opstår. Vi kan ikke være det bekendt over for de unge familier, som skal trækkes med problemer på arbejdsmarkedet af den art.

Derfor vil jeg gerne sige, både til hr. Lars Barfoed, til hr. Bent Bøgsted og også til beskæftigelsesministeren: Det Radikale Venstre har lyttet, og vi kan næsten høre, at vi stort set alle sammen er enige om diagnosen, at der kommer problemer, og at der bliver problemer. Vi har også lyttet til de bemærkninger om, at man var ked af, at man skulle have dette forslag, som skulle udmunde i et konkret forslag til en barselfond. Derfor vil vi allerede nu bebude, at vi agter at stille et ændringsforslag til vores beslutningsforslag, sådan at Folketinget pålægger at udarbejde en analyse af mulige modeller og derefter fremlægge disse modeller til videre diskussion i Folketinget.

Derved burde betænkelighederne både for hr. Lars Barfoed, for hr. Bent Bøgsted og forhåbentlig også for beskæftigelsesministeren være borte, så burde vi kunne igangsætte analysearbejdet, så vi kan få fremlagt flere forskellige modeller, som vi derefter kan tage stilling til og debattere på fornuftig og åben og afslappet fordomsfri vis her i Folketingssalen.

Med dette løfte om at ændre i beslutningsforslaget forpligter vi ikke regeringen til at fremsætte et forslag, men forpligter blot regeringen til at lave en analyse.

Med den udgangsreplik skal jeg hermed sige tak for en god debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Forhandling om redegørelse nr. R 5:

Undervisningsministerens redegørelse om de gymnasiale uddannelser.

(Redegørelsen anmeldt 28/1 2003. Redegørelsen givet 28/1 2003. Meddelelse om forhandling 28/1 2003).

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Redegørelse om en reform af de gymnasiale ungdomsuddannelser ser vi i Venstre som et velkomment og på flere punkter vel også lidt revolutionært udspil til en fornyelse og en styrkelse af fagligheden af specielt det almene gymnasium og af hf.

Målene med reformen er klare: For det første at øge den studieforberedende karakter ved højere faglighed og fokus på reel studiekompetence. For det andet at opdatere den almindelige karakter af uddannelserne ved at give fagene revideret indhold og sikre samspil mellem fagene og ved at inddrage de naturvidenskabelige dimensioner. Og endelig for det tredje at øge fleksibiliteten mellem de forskellige gymnasiale ungdomsuddannelser.

Kl. 14.55

Disse tre mål er mål, som vi i Venstre fuldt ud kan bakke op om. Det vil føre til fire selvstændige profiler i ungdomsuddannelsessystemet, og det mener vi faktisk der er behov for. Konkret vil jeg knytte følgende kommentarer til de enkelte gymnasiale ungdomsuddannelser og det, der lægges op til i reformen:

Det almene gymnasium: Ja, det almene gymnasium står faktisk over for en af de største æn-

dringer siden gymnasireformen i 1871. Det gør det, fordi vi faktisk tør gå fra et gymnasium, hvor der fyldes flere og flere valgfag på, til et gymnasium, der markerer sig som en almindende og studieforberedende uddannelse med en bred basis og med mulighed for at specialisere sig på et højt fagligt niveau.

Vi lægger i Venstre vægt på øget faglighed i gymnasiet, og vi hilser det meget velkommen, at den øgede faglighed blandt skal ske ved at øge kravet til antallet af fag på A-niveau. Derudover er det vigtigt for Venstre, at naturvidenskabelige fag styrkes, og at naturvidenskabelig og teknologisk dannelse igen bliver en del af den almindelige dannelse, som det var engang, men som det desværre ikke er i dag. Kun ved at kende og forstå de forskellige videnskaber kan man relatere sig til disse og forholde disse til hinanden.

Vi mener således, det er vigtigt, at vi får en basis i det almene gymnasium, der rummer alle de videnskabelige områder. Vi hilser det derfor også velkommen, at man indfører et fag eller en tankegang, som handler om almen studieforberedelse, idet vi her ser muligheden for netop at kunne lære at forholde sig til de forskellige videnskabelige områder.

Derudover synes vi, det er vigtigt med samspil mellem fagene. Det er vigtigt, at fagene kan styrke og understøtte hinanden, at der kan skabes synergier, og det er noget, som vi i høj grad mangler i dagens valggymnasium. Vi tror på, at samspillet mellem fagene kan være med til at øge fagligheden, og det er vi jo meget interesserede i i Venstre.

Strukturen på det halve års introduktionsforløb og efterfølgende 2½ års studieretningsforløb bifalder vi. Vi mener, at efter ½ års introduktionsforløb med fokus på introduktion til de enkelte videnskabsområder og deres sammenhæng vil de unge så være i stand til at foretage valg af studieretning.

Introduktionsforløbet skal samtidig ses som en måde at afklare de unges valg af den rigtige ungdomsuddannelse på. Skulle det være sådan, at man ikke har fået valgt den rigtige ungdomsuddannelse fra start, er det vigtigt for os, at man efter det halve års introduktionsforløb faktisk kan skifte fra det almene gymnasium og til hhx eller htx, uden at der går tid til spilde.

Det er også vigtigt for os, at man allerede ved starten af introduktionsforløbet mærker gearskiftet i forhold til folkeskolen, og det er os magtpåliggende at sikre, at introduktionsforløbet altså ikke bliver et ruskursus med fokus på

fester og ikke meget andet. Det halve års introduktionsforløb skal lægge grunden til et turboforløb på 2½ år, hvor vi igen har fokus på at sikre en almindelig og et højt fagligt niveau.

De 2½ års studieretningsforløb indebærer jo dels et valg af en studieretning med to-tre fag, dels muligheden for at vælge frie valgfag, og endelig kommer så en række obligatoriske fælles fag. Også her sætter vi fokus på almen studieforberedelse, og vi vil sige, at med studieretningsvalget, valget af de her studieretninger, som består af to-tre fag, der hænger sammen, har vi faktisk mulighed for, i modsætning til i dag, at skabe en sammenhæng mellem fagene, idet alle elever inden for samme studieretning har samme fagrække. Vi får derved mulighed for, i modsætning til valggymnasiet, at have et meget tættere samspil og et meget tættere samarbejde mellem fagene, idet de naturligt vil kunne smitte af på hinanden, da det er de samme elever, der har fagene.

Jeg vil også sige, at i modsætning til det gamle grengymnasium vil et studieretningsgymnasium gøre det muligt at sammensætte studieretninger, der indeholder A-niveauer fra forskellige videnskaber. Det ved vi de unge interesserer sig meget for i dag, og det synes vi er oplagt at indtænke i gymnasireformen.

Jeg vil også knytte en kommentar til de frie valgfag. De frie valgfag skal kunne tages på andre ungdomsuddannelsesinstitutioner, eksempelvis på hhx eller htx. Det er med til at øge fleksibiliteten i det almene gymnasium, og det er noget, som vi i Venstre bifalder meget.

Og med hensyn til, hvilke fag der så skal være obligatoriske fællesfag for alle gymnasieelever, hvilke fag der skal være valgfag, hvilke fag der skal være studieretningsfag, så ønsker vi i Venstre ikke, at det er det, denne debat kommer til at drejer sig om i dag. Vi synes, det er for tidligt at tage fagenes fest, for vi synes faktisk, at vi står over for så store ændringer af gymnasiestrukturen, at det er vigtigere at få diskuteret introduktionsforløb og studieretningsforløb frem for at kaste os ud i et forsvar for det ene, henholdsvis det andet fag i en fagenes fest.

Som sagt er det her jo lidt af en revolution, hvis vi faktisk tør lave et enhedsgymnasium, noget, der ikke er set siden 1871. Det eneste, jeg kan sige på Venstres vegne, er derfor, at vi synes, det er naturligt, at dansk og historie indgår som obligatorisk fællesfag på A-niveau, at engelsk bliver obligatorisk for alle på B-niveau, og at

matematik bliver obligatorisk for alle på C-niveau.

Kl. 15.00

Vi lægger også meget stor vægt på, at når vi kommer til fagenes fest og skal til at fastsætte, hvilke fag der skal være obligatoriske, at der er en fornuftig vægning mellem de humanistiske, de naturvidenskabelige og de samfundsvidenskabelige fag.

Det sidste, jeg vil nævne som kommentar til reformen af det almene gymnasium, er muligheden for at stramme op på den aktive deltagelse i gymnasiet. I Venstre synes vi, det er på sin plads at stille deltagerkrav til den enkelte elev. Det skal således ikke være muligt at rykke sig selv op i næste klasse, hvis deltagelsen og udbyttet har været begrænset.

Tilsvarende synes vi, det er væsentligt at få kigget på fraværsgrensen, for det er utilfredsstillende, at man, som vi har det i dagens gymnasium, betragter fraværsgrensen som værende en ret – en fraværret – frem for alene at være en form for sikkerhedsnet for at sikre, at der er så mange som muligt, der deltager. Vi ved, det er kontroversielt at gå ind og diskutere fraværreglen og muligheden for oprykning eller mangel på samme, men vi synes rent faktisk, at hvis det almene gymnasium mener noget med øget faglighed, er det på sin plads med krav til den enkelte elev.

Med hensyn til hhx og htx og de udspil, der ligger til ændringer af disse to gymnasiale ungdomsuddannelser, synes vi, det er naturligt, at de også indtænkes i en reform, ligesom det almene gymnasium gør. Vi synes derfor, det er meget fornuftigt, at man vælger at lægge op til en struktur, som minder om den struktur, der lægges op til for det almene gymnasium, nemlig med ½ års introduktionsforløb og 2½ års turbo på fagligheden. Og tilsvarende, som jeg nævnte før, at det er muligt at skifte mellem det almene gymnasium, hhx og htx efter det første halve år, hvis man som ung og elev ikke har fået valgt rigtigt fra start.

Derudover venter vi os meget af netop muligheden for at tage frie valgfag på tværs af de gymnasiale ungdomsuddannelser, hvilket også gør sig gældende for eleverne på hhx og htx. Det kunne tænkes, at de havde lyst til at tage et fag, som faktisk ligger på det almene gymnasium eller på hf for den sags skyld.

Hf er ligesom det fjerde ben i reformen. Det er et hf, som trænger til en modernisering. Og i Venstre håber vi på, at en reform af hf kan bidra-

ge til, at hf-uddannelsen i struktur, indhold og pædagogisk tilrettelæggelse fremstår med en selvstændig profil, der klart adskiller hf fra de øvrige gymnasiale uddannelser.

Jeg må også sige, at for Venstre er det altså vigtigt, at vi med hensyn til hf faktisk tør kalde en spade for en spade. På 2 år er det vanskeligt at nå samme niveau som på 3 år, selv om en del af kursisterne er mere modne. Derfor er vi i Venstre meget optaget af, at hf i sin profil og med sine fag i højere grad matcher B-niveau-fag i det almene gymnasium, men med mulighed for at få A-niveau-fag, hvis dette ønskes. Vi hilser det velkommen med en forøgelse af det samlede timetal og med en styrkelse af dansk, engelsk og matematik.

Med hensyn til muligheden for at tone hf mod bestemte uddannelser, så synes vi, det er i orden at have denne form for toning, men det er meget magtpåliggende for os i Venstre, at hf ikke bliver en 2-årig forskole til bestemte mellemlemlange videregående uddannelser. Det ønsker vi simpelt hen ikke at medvirke til. Så der skal findes en fornuftig balance mellem en toning og et generelt hf.

Endelig mener vi, at hf fortsat skal være adgangsgivende til alle videregående uddannelser, men specielt til de lange videregående uddannelser vil det sandsynligvis være nødvendigt med en supplering til A-niveau i visse fag.

Det fører mig over til den sidste del af redegørelsen, hvor jeg også hilser det velkommen, at der i langt højere grad lægges op til, at de videregående uddannelser stiller krav til indgangsniveau for de studerende. Selv om jeg godt ved, at der på mange videregående uddannelsesinstitutioner ikke er den store interesse for dette her, for man kunne jo miste kunder i butikken, så mener jeg, det er vigtigt, at man faktisk tør kræve et A-niveau i matematik, hvis du skal læse matematik.

De kommende studerende, som ikke imødekommer dette, må derfor via gymnasiale suppleringskurser supplere deres ungdomsuddannelse. Ved at kræve ens indgangsniveau, uanset hvilken ungdomsuddannelse man kommer fra, så tror jeg på, at man på de videregående uddannelser også i langt højere grad kan sikre en faglighed også i det første år og derved bringe alle studerende fagligt videre.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg ser meget frem til forhandlingerne hos undervisningsministeren, som jeg håber kommer til at pågå hen over foråret. Jeg håber også på, at det er muligt,

at vi kan få lavet en reform af de gymnasiale ungdomsuddannelser, hvor så mange partier som muligt ønsker at bidrage. Jeg håber også, at dagens debat i høj grad vil dreje sig om det principielle i reformen frem for at være koncentreret om fagenes fest, for den debat skal tidsnok komme.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal starte med at sige, at jeg synes, vi skal hilse det velkommen, at der kommer en reform af gymnasiet. Det har i for mange år kørt efter samme præmisser, selv om antallet af mennesker, der tager uddannelsen, har ændret sig radikalt.

Jeg synes også, det er godt at høre, at der bliver lagt vægt på tværfaglighed, på muligheden for at tage fag fra de andre ungdomsuddannelser, på fagpakker og på, at der skal være større samarbejde mellem lærerne. Så langt så godt.

Kl. 15.05

Så har jeg nogle opklarende spørgsmål. Det kan godt være, at det er, fordi vi ikke er længere i processen, men jeg ville gerne, hvis fru Gitte Lillelund Bech kunne sige et par ord om, hvad der sker i forhold til stamklasser. Bliver man brudt op igen efter det halve år, eller er det meningen, at man skal fortsætte med at have nogle fag sammen med dem, man startede med, altså om det er studieretningen, der afgør stamklassen, eller om man skal have flere stamklasser, eller hvordan man har tænkt det?

Min nervøsitet går lidt på, om man får splittet eleverne for meget op, så de har meget få timer sammen med den samme gruppe og mange timer sammen med mange forskellige. Men jeg er ikke helt sikker på, hvad meningen er med udspillet, fordi det er i en begyndende fase.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Der er mange uafklarede spørgsmål i denne her rapport og redegørelse. Jeg synes altså på det nærmeste, at det er lidt af en gætteleg, vi er i gang med her. Og jeg skal være en af de første til at sige, at jeg faktisk er meget ked af, at vi ikke kan starte en fagenes fest her. Det har jeg ikke lagt skjul på, for jeg synes, at man skal behandle det som en helhed, men det vil jeg vende tilbage til.

Jeg vil godt helt konkret spørge Venstres ordfører: Når man skal have denne her introperiode, hvordan kan man så være sikker på, at man

ikke reducerer elevernes faglige udbytte? Jeg har simpelt hen så svært ved at forestille mig, at både sproglige og matematikere skal gå samlet i ét forløb, hvis man ikke differentierer allerede på det tidspunkt, og at man ikke senere hen vil komme til at miste en del af de uddannelser, som vil være meget fagligt betonet.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg synes, at Venstres ordfører lagde op til en åben forhandlingslinje, og det vil jeg gerne kvittere for.

I forhold til hf-delen vil jeg spørge Venstre og Venstres ordfører, fru Gitte Lillelund Bech, om Venstre ikke er betænkelig ved den deklassering, der sker med de meldinger, der er i redegørelsen.

Er det med at sætte dansk ned på et B-niveau og samtidig fylde flere timer på ikke et spørgsmål om, at man med retorik siger det ene, nemlig lidt flere timer, men på et andet niveau siger, at man sætter dansk ned på et B-niveau, hvor det jo i dag er på A-niveau? Så kan man tage det som ekstra valgfag, og så tvinger man nogle den anden vej rundt.

Er det ikke et spørgsmål om, at vi tvinger de videregående uddannelsesinstitutioner til at sikre, at niveauet er i orden på de niveauer, man melder ind på, i stedet for at man melder ind, at alle bare kan komme ind på et C-niveau og i virkeligheden lider et nederlag senere? Er det, man har gang i her, ikke at rette bager for smed?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil medgive – og det er til fru Pernille Rosenkrantz-Theil – at der er voldsomt meget i den her redegørelse. Men der er bl.a. også under beskrivelsen af studieretningerne en beskrivelse af, at når man har afsluttet grundforløbet, så vælger man som elev sit studieretningsforløb. Derefter samles eleverne simpelt hen i nye hold, så de fælles fag og de studieretningsfag, som man har, har man sammen med det samme hold elever.

Det vil sige, at der vil være en eller anden form for opbrud. Det vil ikke være de samme som dem, man startede sammen med i 1.g., som man nødvendigvis går videre med i studieretningsforløbet. De frie valgfag vil selvfølgelig være på kryds og tværs af alle klasserne og også på kryds og tværs af institutionerne.

Jeg vil så også sige, at man faktisk har lavet forsøg med det, og man har meget gode erfaringer med i det nuværende gymnasium at bryde klasserne op efter 1.g. og sætte dem sammen efter, hvordan de har valgt fag på højt niveau. Og eleverne synes faktisk, at det er meget bedre, at man kan få synergien mellem valgfagene, i det her tilfælde bliver det så studieretningsfagene, og fællesfagene som dansk, historie og andre fag. Så vi er ikke så nervøse for, at man laver den her opsplitning efter det halve år.

Til fru Louise Frevert: Jeg kan sagtens følge den tanke, der hedder: Hvis vi sætter alle eleverne sammen, og der er nogle, der er mere matematiske end andre, hvorfor skal de så alle sammen starte på samme niveau? Her synes jeg, det er vigtigt at holde fast i den udmelding, som jeg også var inde på, at alle skal have matematik på C-niveau, og i min verden er det altså efter det første år. Det vil sige, at man skal møde eleverne på deres eget niveau. Der vil være nogle, som er længere fremme, og de skal selvfølgelig stimuleres mere, men jeg tror på, at vi kan lave den differentierede undervisning også i selve introduktionsforløbene.

Kl. 15.10

Endelig til hr. Carsten Hansen om hf og specielt om det her med dansk på B-niveau i forhold til dansk på A-niveau: Som det er i dag, hvis man kigger på antal timer i dansk på hf, så hedder det sig, at man får dansk på A-niveau, men det gør man jo faktisk ikke, hvis vi ser på antal timer i forhold til det almene gymnasium, og vi synes ærlig talt, at vi skal kalde en spade for en spade.

Hvis man ikke har timer nok til at nå op på det, der er dansk på A-niveau på de tre andre gymnasiale ungdomsuddannelser, skal man på hf vælge enten at give flere timer i dansk eller alternativt, og det er så det, der er udspillet, at dansk bliver kvalificeret som et B-niveau-fag, men med mulighed for at tilvælge det som A-niveau-fag.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Tak for svaret på de opklarende spørgsmål.

Jeg skal så sige om hele den her debat om den såkaldte disciplinering af ungdommen, som jeg om noget finder kontroversiel, at hvis det nu er sådan, at man skaber så engagerende et gymnasium, som man jo lægger op til – jeg forventer, at man på baggrund af reformen går ud fra, at gymnasiet bliver et mere spændende sted at gå –

tror man så ikke, at gymnasieeleverne vil engagere sig mere?

Jeg forstår ikke, at man skal ind med pisken. Hvis man mener, at man gør det så godt, så bør det vel ikke være nødvendigt med pisken, eller hvad? Jeg synes ikke, at det helt hænger sammen, det må jeg blankt erkende. Og jeg tror i øvrigt ikke, at det får den forventede effekt.

Jeg synes, at man krænker elevernes retssikkerhed, hvis en rektor kan smide en elev ud på baggrund af noget, som ikke er fastlagte regler. Så det oplæg er jeg meget ked af, og jeg tror også, at det er noget, vi kommer til at diskutere yderligere.

Så vil jeg nævne en ting mere, som jeg er ked af, og som jeg synes mangler i redegørelsen, og det er rammerne for gymnasiet. Jeg synes, det er en rigtig god redegørelse, hvad angår fakta på indholdssiden, men jeg synes, at vi mangler at tage stilling til klassekvotienter, arbejdsmiljøforhold osv., ting, som er meget afgørende for, hvor engagerende gymnasiet er.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg fik selvfølgelig et svar. Det var måske ikke det svar, jeg ønskede mig. Når vi diskuterer med de mange, som har interesser på det her område, så siger samtlige jo, at det betyder, at samtidig med, at man giver flere timer – det er jo paradokset – så sætter man dansk ned på et B-niveau. Det må jo kunne forenes, vil jeg sige til fru Gitte Lillelund Bech.

Samtidig må vi også sige, at det gør automatisk, at man gør hf til en andenklassens gymnasial uddannelse. Det er for de flestes vedkommende voksne mennesker, og vi taler om, som vælger en anden vej. Jeg håber, at Venstre vil være med til at overveje at gå ind i en positiv dialog om det.

Det andet, jeg vil spørge om, er, at når man snakker om så omfattende ændringer og implementering af en helt ny lov – det er i virkeligheden nok den mest omfattende ændring på det her område, som vi har set i mange, mange år – har Venstre så gjort sig nogen tanker om, hvorvidt man kan implementere et så kæmpe lovarbejde og en så stor reform uden at efter- og videreuddanne lærerne? Er Venstre villig til også at sætte lidt ressourcer af til det område?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er lidt af det samme, som hr. Carsten Hansen kom ind på, nemlig efteruddannelserne. Jeg

bliver nødt til at have det skåret ud i pap, for jeg kan ikke forstå, hvordan man kan lave den differentierede undervisning med to så forskellige egenskaber hos eleverne som en sproglig hjerne og en matematisk hjerne.

Altså de lærere, som underviser i gymnasiet, er jo ikke vant til at differentiere undervisningen på det niveau, som man f.eks. er i folkeskolen. Det er jo to forskellige verdener, vi taler om her. Så jeg vil også spørge Venstres ordfører, om man egentlig har overvejet, hvad det vil koste af efteruddannelse bare at få folk optimeret til at kunne foretage så differentieret undervisning på det niveau og på den måde, som jeg har indtryk af at man forventer at lærerne kan i et introforløb.

Så vil jeg gerne have at vide, hvad der ligger til grund for, at man vil slå eleverne sammen i det her introforløb, for der er jo en grund til, at man ikke underviser de samme elever i samme klasse i de samme fag, nemlig at den matematiske del af en hjerne er skruet sammen på en helt anden måde end den sproglige.

Så hvis jeg til næste gang, vi skal forhandle det her, kan få oplyst enten det materiale, som Venstre har brugt som udgangspunkt for det her, eller få at vide, om det kun er en politisk beslutning, vil jeg sætte meget pris på det, for jeg kan ikke forstå, hvordan det kan lade sig gøre.

Kl. 15.15

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Rosenkrantz-Theil vil jeg sige, at jeg synes, det er glædeligt, hvis vi får lavet et gymnasium, som er så engagerende, at eleverne kommer fuldstændig af sig selv. Så behøver eleverne faktisk heller ikke bekymre sig om, hvorvidt fraværsgrensen hedder 10 pct. eller 2 pct., for så er gymnasiet jo så godt, så de er der 100 pct. Derfor synes jeg faktisk ikke, at fraværsgrensen er et problem, man skal diskutere.

Så forstår jeg på fru Rosenkrantz-Theil, at hun er meget nervøs for, at man krænker retssikkerheden, hvis det er sådan, at man f.eks. har forskellige fraværsgrenser på de forskellige gymnasier. Jeg kan oplyse fru Rosenkrantz-Theil om, at det faktisk blev undersøgt for nogle år siden. Så længe der er meldt meget klart ud med hensyn til retssikkerheden, vurderer Ombudsmanden, er det ikke at krænke nogens retssikkerhed. Hvis man ved, hvad det er for nogle vilkår, man går ind i gymnasiet på, og at vilkårene

godt kan være forskellige i forhold til nabogymnasiet, er det ikke at krænke retssikkerheden.

Med hensyn til rammerne, klassekvotienter og andet, må jeg henvise til klassekvotientdelen; det er ikke noget, som står i lovgivningen i dag. Det er heller ikke noget, vi påtænker og ønsker – i hvert fald ikke fra Venstres side – at få sat ind i lovgivningen. Om rammerne i øvrigt er det jo sådan, at en del af det henhører under amterne, og derfor er det ikke noget, som vi i Venstre, så længe der sidder en Strukturkommission, ønsker at diskutere. Vi afventer Strukturkommissionens vurdering af, hvilke rammer der så bør være for løsningen af den opgave, som ligger på det almene gymnasium.

Til hr. Carsten Hansen vil jeg sige, at når man forøger danskfagets timetal på hf, er det jo typisk – i hvert fald ud fra alle de oplysninger, jeg har som forudsætning – at det er en forøgelse fra 180 til 200 timer. Men 200 timer er stadig væk lige knap 100 timer mindre end det danskforløb, man får på det almene gymnasium, og derfor synes jeg som sagt, det er fair at kalde en spade for en spade og sige, at det ikke kører til et A-niveau, hvis man har 200 timer, men hvis man tilvælger dansk på A-niveau på hf, således at man samlet har 300 timer eller deromkring, således at det matcher det almene gymnasium, så synes jeg, det er fair nok at kalde det et A-niveau.

Med hensyn til efteruddannelse af lærerne: Det er jo en af de diskussioner, som vi må tage. Jeg vil så sige til fru Louise Frevert, at de matematiklærere, vi har i dagens gymnasium, både underviser sproglige, der skal have naturfag og nå matematik på C-niveau – og det vil sige at undervise på én måde – og matematikere, som skal nå matematik på C-niveau; det vil sige at undervise på en anden måde. Så de er vant til at undervise eleverne på forskellig måde.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil tage noget op, som jeg selv betragter som ganske uvæsentligt, men det har desværre spillet en større rolle, end det efter min opfattelse burde, og det er spørgsmålet om disciplinering. Der vil jeg spørge, om ikke fru Gitte Lillelund Bech er opmærksom på, at den der 10 pct.-regel jo ikke er en strafregel i den forstand, at det er sådan noget, rektor kan bruge i form af, at nu skal de straffes, eller at nogen siger, at det er en ret, de har. Det er jo en regel, der går ud på, at eleverne har et nedslag i penum, fordi de følger undervisningen fuldt ud, og følger de så ikke

undervisningen fuldt ud, skal de op i fuldt pensum.

Det er det, der er udgangspunktet for det her, og der er det noget underligt noget at sige, at nu skal man have en disciplineringsregel på denne her baggrund, for det er jo et spørgsmål om, om de har tilegnet sig undervisningen. Der har man jo så tænkningen om, at de er kommet til undervisningen, og så deltager de. Derfor er det en meget firkantet måde at gå ind i det på, at man siger, at nu kan rektor bestemme frit, om de skal op i fuldt pensum, og at han eller hun kan smide eleverne ud, som det passer vedkommende.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Først skal jeg sige, at jeg synes, det er ærgerligt, at man ikke ønsker at gøre noget ved rammerne for gymnasiet. Jeg synes, det er ærgerligt, at man ikke vil tage diskussionen her om, hvorvidt det ville være relevant at gå ind og lave lovgivning omkring klassekvotienterne.

Klassekvotienterne stiger støt rundt omkring, og det er en af årsagerne til og har været det, fordi den altid har været for høj, at mange bliver tabt på gulvet i gymnasiet. Og jeg tror, det er der, vi skal finde en af forklaringerne på, at 15 pct. helt falder ud. Det er simpelt hen, fordi der ikke er tid til at tage hånd om den enkelte elev; der er ikke plads til alle i klasselokalet.

Jeg vil så sige omkring fraværsgrenser, at jeg synes, det er helt fint at diskutere fraværsgrenserne. I Enhedslisten har vi altid ment, at fraværreglerne skulle afskaffes, så det er jo ikke et spørgsmål om, at vi ikke vil diskutere det, det vil vi meget gerne, vi er bare fuldstændig uenige i konklusionerne.

Jeg mener, at fraværreglerne bør erstattes af en meget tættere klasselærerfunktion. Jeg mener, man bør erkende, at det er en større gruppe, som går i gymnasiet. Det kræver nogle andre pædagogiske funktioner, end man havde tidligere, da det kun var den såkaldte elite og forskole til universitetet. Den tætte klasselærerfunktion ville kunne tage nogle af dem, som falder fra i gymnasiet eller ikke klarer sig særlig godt, i opløbet. Men med pisen får man ikke den funktion, der får man udelukkende det produkt, at man har pisen over nakken på folk, men man får ikke bedre studenter af den grund.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg tror ikke, sagt til fru Gitte Lillelund Bech, at vi tager hul på fagenes fest, fordi vi snakker om, at når man implementerer en reform, som betyder teamsamarbejde, projektforløb, betyder en anden måde at spille sammen på i fagene, måske oven i købet nye fag – det har vi jo ikke afgjort endnu, men det lægges der da op til – er det nødvendigt for at få reformen omsat til virkelighed, at de mennesker, der skal arbejde med den, også har de forudsætninger, der skal til.

Er fru Gitte Lillelund Bech ikke enig i, at det er utrolig nødvendigt, at der, ligesom under hr. Bertel Haarder i 1987, skal afsættes et betragteligt beløb til at sikre implementeringen af alle de gode lovgivninger, vi går og laver – hvilket det forhåbentlig bliver til – eller var det forkert på daværende tidspunkt, at hr. Bertel Haarder satte så mange penge af til efter- og videreuddannelse?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Aage Frandsen vil jeg sige, at vi synes, det er værd at begynde at diskutere fraværsgrensen, og jeg er fuldstændig med på, at i dag er det faktisk sådan, at hvis du overholder fraværsgrensen, har du retten til nedslaget i pensum, alternativt skal du til eksamen i fuldt pensum.

Men det, vi oplever i dag, er rent faktisk, at der jo er utrolig mange elever, der betragter det som værende en ret til at trække den fuldstændig til grænsen. Så jeg synes, det er værd at spørge: Er det det, der er meningen med gymnasiet? Det er det ikke, i hvert fald ikke i min optik.

Den anden del er det med, at rektor kan tage en samtale med eleverne og på den måde vurdere, om eleven skal have lov til at rykke videre op.

Jeg synes faktisk, det er lidt synd for den store gruppe af specielt lidt stille piger, som kommer igennem gymnasiet – jeg vil faktisk sige, at de humper sig igennem gymnasiet – og kommer ud med et snit, der hedder 6,5 efter 3.g. Et gennemsnit på 6,5 i en studentereksamen er ret vanskeligt at bruge til noget som helst.

De elever synes jeg det ville have været naturligt at have taget en samtale med allerede i forbindelse med oprykningen efter 1.g, for vi ved, at tendensen er, at mange af dem, som lige sniger sig igennem, eller som faktisk dumper til studentereksamen, også er dem, som har valgt at rykke sig selv op, selv om de faktisk er blevet

anbefalet at gå et år om. Derfor synes vi, det er naturligt at diskutere: Kan vi gøre noget for disse? Vi mener ikke, at gymnasiet skal være et opbevaringssted.

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil med hensyn til en tættere klasselærerfunktion og en større gruppe i gymnasiet: Jeg har en forventning om, at fremtidens gymnasium bliver et gymnasium, som i højere grad sætter fokus på, at man skal blive klar til at kunne gå ind og studere, og det vil sige, at man skal gøres klar til at komme ind på en videregående uddannelse. Og på en videregående uddannelse kræves der også nogen selvstændighed.

Derfor tror jeg ikke, at en klasselærerfunktion vil være det, der er løsningen, slet ikke. Jeg må endda sige, at jeg imødeser, at hvis vi kommer igennem med reformen af gymnasiet, som det ser ud nu, vil der være en del af dem, der går i gymnasiet i dag, som ikke vil være der for fremtiden.

Til hr. Carsten Hansen vil jeg sige, at så længe vi ikke er kommet til at diskutere det specifikke med, hvad der skal ske med hensyn til fagene, samspillet mellem fagene, og hvilke fag der skal være, kan jeg ikke gå ind i en vurdering af, hvor mange penge det vil koste. Det eneste, jeg derfor kan sige, er, at det må jeg henvise til de forhandlinger, vi skal have senere.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil bare gerne have, at Venstres ordfører bekræfter, at det er meningen, at sproglige og matematiske elever skal gå i det samme introforløb, dog med denne her såkaldte differentierede undervisning, og at fru Gitte Lillelund Bech kan bekræfte, at fagligheden i fagene ikke vil blive reduceret, og her hentyder jeg specielt til de naturvidenskabelige fag. Det vil jeg bare gerne have bekræftet, så jeg kan få en rolig nattesøvn.

Den anden ting er, at jeg jo har bemærket, at fru Gitte Lillelund Bech har sagt, at det faktisk var op til det enkelte gymnasium at kunne sætte fraværsprocenten til imellem 2 og 10 pct., og her vil jeg blot gerne vide, om det er første skridt på vejen til at nedbryde de nationale standarder.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det vil fremgå senere af min ordførertale, at jeg generelt er positiv over for uddannelsesredegørelsen, derfor tager jeg nogle af mislydene nu.

Kl. 15.25

Gymnasiet er præget af en stor gennemførelsesprocent i dag, gymnasiet er præget af lavt fravær. Det er vigtigt at have som udgangspunkt, og derfor vil jeg spørge i forbindelse med de unge mennesker, som åbenbart i dag vælger at rykke sig selv op: Hvor mange skal man efter fru Gitte Lillelund Bechs opfattelse ikke have rykket op?

Dernæst: De unge mennesker, som i dag selv har et ansvar, hvad skal de, når de kommer ud af uddannelsen med hensyn til det ansvar? Er det så ikke også overladt til sig selv? Var det ikke klogt at pålægge dem et ansvar også i gymnasiet med hensyn til deres eget forløb, og det vil sige også et ansvar for, om de rykker op eller ej?

Og med hensyn til fravær: Er det ikke sådan, at man må sige, at de undervisningstimer, som er interessante, rent faktisk også bliver fulgt af eleverne, så det ikke kun er et spørgsmål om eleverne, men også om undervisningens indhold?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Det er utrolig spændende med den her redegørelse, for der er netop tale om en reform, og derfor er det godt at komme rundt i alle hjørner, også når det gælder eleverne, som forhåbentlig skal gå fra at være elever til at være studerende; hvad ligger der så i den proces?

Der er det jo interessant, når man taler om fraværsregler, hvilket jeg egentlig synes vi skal diskutere – vi går i hvert fald ind for, at de skal fjernes – at man så diskuterer, hvordan man får denne ansvarlighed frem hos de unge, som jo altså ikke skal føres i hold igennem 3 års forløb og risikere at dumpe efter 1.g, 2.g eller 3.g, og give rektorerne den, skal vi sige, magt. Vi skal jo ikke umyndiggøre, men tværtimod ruste de unge til at kunne gå videre i et studieforløb efter gymnasietiden.

Så når man taler disciplin, mener fru Gitte Lillelund Bech så ikke også, at det er noget med, at man skaber den her dialog mellem elever og lærere, men også eleverne imellem; at man altså har nogle forpligtelser også i forhold til det fællesskab, man er en del af, at man er ansvarlig både i tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen, og at det altså ikke skal ske ved, at man kan dumpe alt efter ens gennemsnit, men at der er andre muligheder for at fremme ansvarlighed?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Louise Frevert vil jeg sige, at det er fuldstændig rigtigt forstået, at når man taler om et enhedsgymnasium, så starter alle elever i det samme, og det uanset om man, som fru Louise Frevert kaldte det, har en matematisk hjerne, eller om man har en sproglig hjerne. Jeg mener faktisk ikke, at fagligheden reduceres.

Hvis det er sådan, at vi går ind og stiller krav om, at alle, uanset hvilken form for hjerne man i øvrigt måtte have, gul, grøn eller sort, eller hvad den er, har matematik på C-niveau, at man altså skal bestå matematik på C-niveau – man skal bestå en række andre fag på forskellige niveauer, og det skal alle uanset hvad – så mener jeg faktisk ikke, at fagligheden reduceres, tværtimod.

Så vi holder meget fast i, at det, man skal kigge på, er et spørgsmål om det slutmål, man skal nå. Og slutmålet tror vi altså stadig væk på at man kan nå ved at lave et ½ års forløb plus et 2½ års forløb.

Med hensyn til de enkelte gymnasier og fraværsprocenten, om man nedbryder de nationale standarder: Nej, det mener jeg faktisk ikke at man gør, for jeg synes ikke, at det er en fraværprocent, der er afgørende for det enkelte gymnasium. En national standard er, at vi sikrer, at der er en national studentereksamen, den kan vi sagtens sikre ved at stille nationale krav til, hvad man skal kunne for at få sin studentereksamen, det har intet med fravær og fraværprocenten at gøre.

Hr. Aage Frandsen må jeg medgive, at det er fuldstændig rigtigt, at de interessante fag følger de studerende også; det er også mit indtryk. Derfor synes jeg, det er naturligt – det håber jeg at den her reform kan gøre – at vi får væsentlig flere, der synes, at det her er interessant, og ikke begynder at spekulere i, hvor mange dage man har til, at man lige kan tage på en ekstra skiferie. For det ved vi er faktisk på nogle gymnasier.

Jeg vil så sige til det her med at pålægge de unge et ansvar, at jeg faktisk synes, at vi pålægger de unge et ansvar – det er også til fru Bodil Kornbek – i forbindelse med at begynde at tale om større samspil mellem fagene, tale om almen studieforberedelse. For jeg er af den opfattelse, at man ikke kan tale om almen studieforberedelse og forberedelse til, at man skal til at være studerende og i højere grad arbejde selvstændigt, ved bare at stå foran en tavle og prædike, at sådan gør man. Det skal leves ud i gymnasiet.

Derfor forventer jeg også, at man igennem de 3 år i gymnasiet som ung elev/studerende påtager sig et større ansvar og også bliver givet et større ansvar i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen.

Kl. 15.30

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Der er en modsigelse i meget af den tænkning, som er i uddannelsesredegørelsen, der på den ene side siger, at der skal være større ansvarlighed, mere studieorienteret, rettes ind på uddannelserne og alt det der, sådan at vi ikke risikerer, at unge mennesker, der begynder på en videregående uddannelse, taler om, at de går i skole. På den anden side siges det, at når det gælder om at komme til undervisningen og følge undervisningen, kan de ikke selv finde ud af det. Så sætter vi nogle strikse regler ind, og der er straf og sanktioner.

Det er da motivationen, der gør det. Det er da det, at der er undervisning, der er interessant. Nu har de jo selv valgt at få den undervisning, men de har jo ikke valgt deres lærer. Det er da også et spørgsmål om, at den undervisning, de modtager, er inspirerende, sjov, vigtig og nødvendig, og derfor kan man jo også se, at det ikke kun er elevernes fravær, der er lidt forskelligt, det er også elevernes læreres fravær, der er lidt forskelligt, og det er vel ikke kun elevernes fejl.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Når man sådan arbejder med/implementerer noget nyt, som der jo bliver tale om her, er det jo, som jeg også har sagt tidligere, utrolig spændende. Så er vilje, engagement og motivation nogle faktorer, som er utrolig vigtige for, at sådan en ny struktur også skal lykkes, og det vil også sige elevernes engagement og motivation.

Når vi taler om sanktioner, når vi taler om, at man kan dumpe osv., næsten som om der ikke skal være en dialog, at man ikke selv er ansvarlig osv., jamen så virker det da ikke motiverende eller engagerende. Tværtimod vil det da mere gå hen imod det, som fru Gitte Lillelund Bech sagde, nemlig den sorte skole. Så møder man bare op, og nå ja så er det sådan.

Men engagement og motivation og at have en vilje til, at det her skal lykkes, det er mit studium, det er mig, det drejer sig om her i samspil med andre, det mener vi i Kristeligt Folkeparti i hvert fald ikke bliver fremmet ved den form for

sanktion og pisk. Det bliver det tværtimod ved, at man er i dialog og bliver ansvarliggjort over for det, der skal foregå i de næste 3 år.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Frandsen vil jeg sige, at jeg ikke mener, der er en modsigelse i at have større ansvarlighed og så det med f.eks. mulighederne for, at man selv rykker sig op i næste klasse.

Det, jeg sådan set tænker på, er specielt det her med, at rektor har mulighed for at tage en samtale med eleverne, om det netop nu er en god idé, at de rykker op i næste klasse og måske endda bl.a. kan sige, at det kan han faktisk ikke tillade. Det er måske i høj grad at sikre den gruppe, som jeg talte om før. Det er netop den gruppe, som ligger lige på kanten af overhovedet at kunne gennemføre en studentereksamen. Det er faktisk unge, som jeg vil påstå er kommet ind på den gale ungdomsuddannelse. De er ikke kommet ind det rigtige sted.

Det kan godt være, de synes, de får lidt ud af det, når de sidder der, men rent faktisk er det at stikke de unge blå i øjnene, hvis det er sådan, at de kommer ud med en studentereksamen med 6,2 i snit. Den kan ikke bruges til noget som helst.

Så tror jeg på, at det ville være meget, meget bedre for den unge, hvis man allerede i 1.g havde fået en snak om, at enten går den unge om, eller også er det måske en anden ungdomsuddannelse, der skal tages, én, der passer bedre. Derfor synes vi det er naturligt, bl.a. for at sikre, at man får valgt rigtigt så tidligt som muligt, at rektor kan gå ind og være med til at sige: Det er altså ikke tilrådeligt, eller vi ønsker ikke, at du flytter op i 2.g eller i 3.g.

Jeg vil så også give hr. Frandsen ret i, at jeg tror, man på alle gymnasier kan opleve, at der også er nogle lærere, hvor fraværet af elever er større end hos andre lærere. Derfor vil jeg sige: Hele reformen står og falder med, at lærerne ønsker at gå ind i at tænke samspil mellem fagene, ønsker at gå ind i, engagere sig i, at det her er en anderledes form at tænke gymnasium på, end det valggymnasium og for den sags skyld også det grengymnasium, der har været før.

Jeg tror på, at vi har ret mange engagerede gymnasielærere derude, der godt kan se, at det her er vejen frem, og som også godt kan se, at deres eget fag kommer til at sprudle mere, hvis det er sådan, at der er synergi med andre fag.

Det er nu altså ulig meget mere interessant at diskutere Niels Bohrs teorier, hvis det er sådan, at de elever, der sidder der, de studerende, der sidder der, samtidig også har et indtryk af, hvad det var for en tid, Niels Bohr levede i, hvad det var for nogle andre store tænkere, der var på det tidspunkt.

Det tror jeg simpelt hen gør, at man som lærer kommer til at brænde meget mere for sit fag.

Fru Bodil Kornbek må jeg skyldes svar.

Kl. 15.35

Carsten Hansen (S):

Det er et spændende nyt kapitel, vi tager hul på. Efter at folkeskolen og universiteterne har været en tur igennem lovmøllen, så er turen nu kommet til gymnasierne, og i virkeligheden er det vel i hvert fald i forhold til folkeskolereformen et mere omfattende udspil, vi nu går i gang med her.

For os i Socialdemokratiet må en kommende reform være kendetegnet af sammenhæng og kvalitet, der må være nøgleordene, og have det formål at få skabt en mere tidssvarende ungdomsuddannelse. Den bygger jo på reformen af 1903 justeret med eller krydret med en masse frihed i form af valgfrihed fra 1987. Vores ambition er at skabe en bedre og en mere tidssvarende almen gymnasial uddannelse uden at bryde med det, vi kunne kalde de grundlæggende principper i forhold til det, der hedder almendannelse og andre ting.

Vi mener i virkeligheden også som et af hovedprincipperne, at gymnasiet både skal være almendannende og studieforberedende. Der er måske en ting, som også er underspillet lidt i redegørelsen, og det er vejen hen til gymnasiet, vejen hen til den enkelte gymnasieform og ungdomsuddannelse. Vi har godt set, at der står nogle få ord om ungdomsuddannelsesvejledning, men i virkeligheden mener vi, at det bør spille en ret central rolle, også i forhold til den kommende gymnasieform, fordi man kommer til at indskrænke valgfriheden på et eller andet plan, og så bliver det afgørende, hvad det er for en vejledning, man får. Der er altså en vej hen til det enkelte gymnasium.

Vi vil gerne i dag tage hul på struktur- og indholdsdebatten, før vi ender ovre i fagenes fest, men dog tilkendegive, at der er en række fag, som vi finder er centrale, og hvor vi vil sætte ind.

Når vi ser på gymnasiet, som det er i dag, må vi sige, at det har været en ubetinget succes. Det

er der, hvor man har det mindste frafald, det er der, hvor man har en af de største gennemførelsesprocenter, det er også der, hvor næsten de fleste unge mennesker søger hen, eller det er det sted, hvor de fleste unge mennesker søger hen, nemlig samlet 58 pct. af en ungdomsårgang.

Men det er på tide, som jeg sagde, at få gjort op med det linjedelte gymnasium. Vi skal have skabt en mere tidssvarende ungdomsuddannelse, hvor vi kigger både på strukturen og det faglige indhold.

Hvis vi ser på de udfordringer, der set fra vores side ligger, så er det i hvert fald i forhold til internationalisering, globalisering og det, vi kalder videnssamfundet, det med det globale udsyn, og det betyder flere udfordringer for den faglige kapacitet og for de kompetencer, mennesket skal bestride i fremtidens velfærdssamfund.

Det er ikke alene udfordringer for den enkelte, men det er sandelig også en udfordring for vores samfund. For at vi kan fastholde, at vi er et velfærdssamfund, er det helt afgørende, at viden er en del af det, en meget, meget stor del. Derfor skal det almene gymnasium både være almindeligdannende og studieforberedende.

Fremtidens gymnasium skal ruste eleverne til fagligt og personligt at læse videre, men også give dem nogle menneskelige kvaliteter i form af sociale kompetencer, evne til samarbejde osv., og vi mener, at studieforberedelse er enden til at studere og tage ansvaret for egen læring fra forskellige metoder og teoretiske redskaber.

Der må være en naturlig progression frem mod de videregående uddannelser i det her, men faglighed er at opnå en ny viden og en faglig viden på et niveau, der sætter eleverne i stand til at læse videre på en længerevarende uddannelse, men samtidig ruste eleverne – som jeg har sagt – til fællesskab og forståelse for det samfundsliv, vi alle er en del af.

Derfor skal der, set ud fra vores synspunkt, fortsat være en mængde kultur- og samfundsfag, også indbygget i de obligatoriske fag, i en kommende reform.

Det, at der er krav om øget studiekompetence både ved øget studieforberedelse og øget faglighed, kan efter vores opfattelse heller ikke forenes med frit valg på alle hylder i det gymnasium, vi kender i dag. Derfor ser vi for os en række linjer i det fremtidige gymnasium og i den gymnasierreform, vi har med at gøre.

For det første tror jeg, vi kommer til at opgive det bekendtgørelsesbelagte gymnasium, vi kender i dag. Det må være mere mål- og rammesty-

ring, vi går ind for, og så selvfølgelig fastlagte krav til eksamener, som er standard og gælder for hele landet.

For det andet er så det nye og spændende i det her fagpakkerne, studieretningerne, og der tror jeg der er en lang række indbyggede fordele. Men vi kan også, hvis man skal folde fagpakkerne ud, se en række strukturelle problemer i forhold til mindre gymnasier, i forhold til andre steder, men vi synes, det er en spændende profil at arbejde med. Det vil også betyde, at hvis vi får lavet de studieretninger med de tre grundpiller, nemlig humanisme, naturvidenskab og samfundsvidenskab, får vi måske mere ligestilling mellem de her tre grene.

Hvis vi får det skruet rigtigt sammen, kan det også være med til at give gymnasierne lidt hver deres egen profil i forhold til, hvordan de indretter fagpakkerne. Det synes vi er spændende, og vi synes også, der er nogle spændende muligheder for at arbejde sammen med andre fag, men i øvrigt også få samspillet imellem de fire forskellige gymnasiale retninger og få en meritoverførsel, som i dag måske ikke er så reel mere, som den er formel.

Kl. 15.40

I forhold til de obligatoriske fag mener vi – hvis vi skal melde lidt på det, som vi mener er vigtigt – at samfundsfag bør indgå som en del af de obligatoriske fag. Vi mener også, at engelsk hører sammen med internationalisering. Det er en kompetence, som alle bør beherske. Vi har selvfølgelig dansk.

Når vi læser redegørelsen, men det kan vi selvfølgelig blive rettet i, ser vi det sådan, at man faktisk kan gå igennem det nye fagpakkegymnasium uden at have et kreativt fag, hvis man vælger det. Der tror vi, det er vigtigt, at vi også i de obligatoriske fag får lagt et eller flere kreative fag ind, som mindst kan nå et C-niveau.

Der tror jeg selvfølgelig, det er vigtigt, at vi indgår i en positiv dialog, for man kan jo vægte efter, om man lægger det i fagpakker, der altså er studieretning, eller man lægger det i obligatoriske fag. Men vi synes, det er vigtigt, at det kreative også hører med til almindeligdannelse. Det vil vi selvfølgelig gerne gå ind i en dialog om.

I forhold til grundforløbet lader det til at være en hel politisk uomgængelighed, at vi skal have sådan et grundforløb. Vi vil godt tillade os at diskutere både indhold i og formål med det her grundforløb, og vi vil også gerne være med til at

diskutere længden ud fra den forudsætning, nemlig at vi vil diskutere indhold og formål.

Hvis det eneste formål – som vi kan læse det ud af redegørelsen – er, at man kan meritoverføre mellem de forskellige gymnasiale uddannelser, så er det for lidt, men vi kan se fordelene ved et grundforløb, idet man kan introducere eleverne til nogle forskellige studieretninger, men der synes vi, at det, der er lagt op til i ministerens redegørelse, måske er lige kort nok. Vi er åbne om det og vil gerne være med til at diskutere det, men jeg har noteret mig, at alle andre end ministeriet siger mindst et år. Det, der er vigtigt for os, er jo, at der er en faglig progression i det, og at man i hvert fald på de obligatoriske fag når mindst et C-niveau.

En anden ting er omkring den almene studieforberedelse. Jeg synes egentlig, da jeg læste det første gang, og det vil jeg da rose, at det var sådan set rimelig godt tænkt, men efterhånden som jeg har fået lejlighed til at grave mig ned i det, så er jeg enig i, at det skal være en fast bestanddel af fagene og den måde, man arbejder på, men man kan måske forestille sig andre løsninger end dem, der er tænkt i redegørelsen.

Vi ser for os, at det måske i højere grad bliver koblet op på en faglighed i fagene frem for et selvstændigt fag, men det kan vi jo indgå i en dialog om, samtidig med at vi måske kan forestille os et eller andet kortere forløb i et grundforløb, hvor man bliver introduceret til den måde, man arbejder på i gymnasiet og på de videregående uddannelser.

Når vi går lidt videre, vil jeg godt komme med et par enkelte meldinger på, hvad vi ser som væsentligt i gymnasiereformen, nemlig at vi måske får etableret en fælles formålparagraf for alle de fire gymnasiale uddannelser, som jo bør indeholde en del af det vi føler er det danske værdisæt, og hvad det er, vi vil med ungdomsuddannelserne.

Jeg tror, det kunne få dem til i højere grad at kunne have et fælles samspil imellem de gymnasiale uddannelser, som ministeren også har spillet ud med. Det er jo ingen hemmelighed, at vi godt ville være gået videre med en overbygning på de gymnasiale uddannelser sammen med erhvervsuddannelserne.

Jeg synes, redegørelsen er et skridt i den rigtige retning, men vi ser altså en fælles formålparagraf, hvor vi beskriver det, vi politisk lægger ind i det almindelige begreb, som en af de ting, der kunne være vigtig og spændende at arbejde med.

Det andet er, at vi synes, at når vi nu snakker internationalisering, så vil vi gerne snakke merit for et år i udlandet. Det kunne også være et spændende udviklingsprojekt, at vi kunne snakke om at få globaliseret en del af læseplanen, så at sige lægge den lidt ind i fagene.

Det næste er, at vi lægger utrolig meget vægt på, at der ved implementeringen af en sådan reform er midler til lærernes efter- og videreuddannelse. Vi vil gerne snakke studiemiljø, demokrati. Jeg tror, det er utrolig væsentligt, at vi får det ind. Vi har altså fast med i vores udspil til gymnasiereform, at i den almindelige undervisning snakker vi 28 elever i klassen. Vi tror, det er væsentligt for studiemiljøet, herunder for at mindske frafaldet.

Endelig skal jeg sige noget om hf, som vi i virkeligheden mener er et af guldæggene i dansk uddannelsespolitik. Der skal vi passe på, at vi ikke deklasserer den. Det der med, at man skal nedtone sweeperfunktionen og den der »second chance«, er vi ikke enige i. Vi er enige i, at det skal være fra 10. klasse, mennesker skal have adgang til det. Vi vil gerne fastholde et A-niveau i matematik. Vi er enige i det med flere timer, men derimod ikke i ændring af forløbet.

På VUC, hvor der går ganske mange mennesker hvert eneste år, tror vi, det er vigtigt at fastholde en del af det udviklingsprojekt, der har ligget, altså at vi får en vis fleksibilitet, og at vi samtidig fastholder de samme mål. Der kan vi diskutere, om det skal være i en eller to bekendtgørelser, men i hvert fald skal de relatere sig til hinanden, så folk får mulighed for at udvikle sig.

Kl. 15.45

Det sidste, jeg skal sige, er, at vi går meget ind for, at vi måske også her, ligesom vi gjorde i folkeskoleforliget, får etableret udvikling, at vi får etableret et udviklingsprogram og også mulighed for at etablere helskoleforsøg på området.

Den måde, der er lagt op til GSK, altså suppleringskurser, på, er vi ikke helt enige i. Vi mener også, at mennesker, der ikke lige er gået ud i en almen gymnasial uddannelse, faktisk skal have mulighed for at tage suppleringskurser.

Det skulle være ordene i første omgang.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg forstod på hr. Carsten Hansen, at det var vigtigt, at man også styrkede de kulturbærende, de samfundsfaglige fag i gymnasiet også som obligatoriske fag.

Derfor er mit spørgsmål til hr. Carsten Hansen: Hvorledes ser hr. Carsten Hansen eller Socialdemokratiet vægningen mellem naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora i den grundstamme eller den basis, som skal være i fremtidens gymnasium, hvis vi laver enhedsgymnasiet? Er det hen a la det, vi ser som værende grundstammen i det nuværende matematiske gymnasium, hvor cirka halvdelen faktisk er humanistiske fag, eller er det i retning af det, som man har i det nuværende sproglige gymnasium, hvor de humanistiske fag udgør næsten 70 pct.? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er om det her med formålsparagraffen for alle fire ungdomsuddannelser, for jeg bliver nødt til at spørge hr. Carsten Hansen: Kan hr. Carsten Hansen ikke give mig ret i, at som det er i dag, har vi lige præcis det, som hedder almindende og studieforberedende, som kendetegn ved det almene gymnasium, og derfor vil det være naturligt, at det indgår i formålsparagraffen for det almene gymnasium? Men det er ikke nødvendigvis de samme kendetegn, man har for hhx og htx og hf for den sags skyld, så derfor: Vil det ikke være vanskeligt at lave en formålsparagraf, der kan dække over det hele, når der alligevel er visse forskelle på uddannelserne?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Vi har jo meldt nu, at vi synes, engelsk og samfundsfag hører med til rækken af obligatoriske fag. Vi er godt klar over, at der selvfølgelig også ligger dansk og matematik på et eller andet niveau. Vi synes nu i øvrigt, det er synd, hvis samtlige skal trækkes med matematik på alle 3 år, men vi synes selvfølgelig, at det er vigtigt, at det på en eller anden måde indgår som et C-niveau eller noget andet.

I forhold til retningerne er det jo den måde, vi kan tone fagpakkerne og studieforløbene på, og det med at vægte dem bliver jo en del af den politiske handel, for man kan sagtens forestille sig, at vi i en naturvidenskabelig linje lægger en del kreative fag eller andre ting ind. Det bliver selvfølgelig der, hvor handelen kommer til at ligge, men det skal naturligvis fundere sig på en faglighed, der spiller sammen med fagenes metodik og lærernes kapacitet. Det kan ikke nytte noget, at man sætter fag sammen, som overhovedet ikke har forudsætning for at spille sammen.

Det skulle være udgangspunktet. Men ligesom fru Gitte Lillelund Bech ikke vil starte fagenes fest her i dag, så vil jeg heller ikke, endnu i hvert fald, men er kommet med en række målsætninger.

I forhold til formålsparagraffen tror jeg godt, at vi kan sige, at det er lige så vigtigt, når man går på htx, som når man går i det almene gymnasium, at der er det, vi kalder almen dannelse i det, og at der er en række principper for det. Jeg tror, det vil blive nemmere for de enkelte gymnasiale uddannelser at spille sammen med en fælles formålsparagraf. Så tror jeg, vi nemmere vil kunne styre det.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu gik mit spørgsmål ikke så meget på, om man sammensætter studieretninger. De kan være meget naturvidenskabelige, meget humanistiske, meget samfundsvidenskabelige, men rent faktisk tror jeg, hr. Carsten Hansen og jeg er enige om, at der i fremtidens gymnasium fortsat skal være en fælles basis, som består af en række fag, som man skal nå på bestemte niveauer, uanset hvilken studieretning man vælger.

Jeg ønsker sådan set bare en tilkendegivelse fra hr. Carsten Hansen om, hvilken vægt man forventer i Socialdemokratiet, at de tre videnskaber får inden for de her fællesfag. Er det primært de klassiske fag, som typisk er humanistiske, som skal være fællesfagene, og så resten – det kunne være naturvidenskab – ligge på studieretningerne? Eller skal det være en mere ligelig fordeling mellem de tre forskellige videnskaber, som indgår i det almene gymnasiums fagpakke? Det var sådan set det, der var mit spørgsmål.

Med hensyn til formålsparagraffen må jeg lige sige til hr. Carsten Hansen: Altså for mig at se er der jo et alternativ, der hedder, at hvis det ikke er den samme formålsparagraf, der er, så skal man i hvert fald i det mindste sikre, at der er en udbygget formålsparagraf for hver eneste ungdomsuddannelse og en formålsparagraf, som på nogle punkter i høj grad lapper over, qua der også er et samspil mellem de forskellige uddannelser.

Jeg ved ikke, om hr. Carsten Hansen vil komme med et par enkelte kommentarer til en sådan model.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil godt spørge om det med en fælles formålsparagraf. Ville den rigtige model ikke være, at man havde en fælles paragraf eller elementer i en paragraf, som gjaldt alle fire gymnasiale uddannelser, hvoraf det så ville fremgå, at der er en række almendannende ting, som ligger i alle uddannelser, og almendannende ting her ville naturligtvis, som det er, når det drejer sig om almendannelse, både være humanistiske, sproglig-kommunikationsmæssige, samfundsvidenskabelige, naturfaglige og vel også musik-kreative?

Så har hver uddannelse sin egen bestemmelse, at netop denne uddannelse er karakteriseret ved sådan og sådan, sådan at der både er et fælles grundlag og så et specifikt, netop fordi vi understreger vel alle sammen, at det også skal være fire uddannelser med hver deres faglige profil.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Til fru Gitte Lillelund Bech fra Venstre skal jeg sige, at i den vægtning, der er angivet for de tre grene, altså humaniora, naturvidenskab, det kulturbærende samfundsfag osv., er vi sådan set enige. Men fordelingen kan man jo tone efter, hvordan man lægger det, for lægger man noget i det obligatoriske, skal det måske ikke være med i det andet, men jeg tror også meget på, at en del af det, vi lægger i det obligatoriske, kan vi lægge ind som niveauer frem for at tvinge folk til at tage det i f.eks. 3 år. Men der er nogle ting, vi føler er vigtige skal være med i 3 år, og det har jeg så nævnt i dag. Jeg håber, det er svar nok, uden at vi skal for meget ind i den anden del af det.

Så kan der være den specielle vægtning, at nogle fag jo er vigtige for os som samfund, men måske kan være svære at få eleverne til at vælge, hvor vi siger, at her vil vi da overveje, om ikke vi kan være med til i en klassisk sproglig linje at lægge nogle ting ind. Jeg tror, fru Gitte Lillelund Bech ved, hvad jeg tænker på. Det vil vi godt være med til dialogen om.

Til hr. Aage Frandsen og fru Gitte Lillelund Bech om den fælles formålsparagraf: Det er faktisk sådan, at vi mener, der bør være en fælles fond af almendannende fag, der dækker alle fire gymnasiale retninger. Derudover er jeg helt enig med hr. Aage Frandsen i, at hver uddannelse så har hver sit særlige kendetegn, og vi tror på, ligesom vi har gjort det, når vi starter helt nede

fra børnehaveklassen, SFO'en osv., at det, at man får et fælles grundlag at arbejde på, også gør, at vi kan fastholde det fælles grundlag for, hvad vi sender af politiske signaler herfra. Jeg tror faktisk, at det kunne være en rigtig god idé at arbejde videre med det.

Louise Frevert (DF):

Nye tider, nye skikke og ikke mindst nye reformer.

Undervisningsministeren har lagt op til, at der mindst talt skal ske en revolution på gymnasieområdet. Aviserne har bugnet af meninger om denne reform. Det er et flot værk med retorik på et højt plan og ikke mindst en skitse til en ny struktur for i særdeleshed det almene gymnasium.

Det er lidt sørgeligt, at specielt hhx og htx ikke også er med i dette nye reformoplæg med samme volumen som det almene gymnasium, ikke mindst når man tager i betragtning, at 58 pct. af en årgang søger en gymnasial uddannelse, men deraf er det kun 7 pct., der er på hhx, og 9 pct. er på htx. Derfor skal jeg ved denne lejlighed ikke undlade at gøre opmærksom på, at Dansk Folkeparti hele tiden har været af den overbevisning, at der eksisterer for slappe adgangs vilkår til det almene gymnasium.

Det har i alt for lang tid været sådan, at gymnasiet har været en ventestation for unge, selvfølgelig ikke for alle, men mange har brugt gymnasiet til en tænkepause, fordi de ikke rigtig har kunnet bestemme sig for, hvad de ville videreudanne sig til.

Der kan også være en anden årsag, og den kan være, at vurderingen i folkeskolen af den enkelte elev ikke er kategorisk nok, og derfor vil nogle komme igennem, som egentlig ikke burde være kommet ind på en gymnasial uddannelse, men burde have været placeret på hhx eller htx.

Kl. 15.55

Det kan godt være, at man med dette nye tiltag vil stramme grebet og gøre det mere fagligt og indholdsmæssigt attraktivt for de boglige, men lad mig her pointere, at så længe vi ikke har haft en diskussion om, hvilke fag denne reform skal indeholde, må jeg sige, at det er noget vanskeligt at tage stilling til.

Mange nye akademiske teser kan flyve rundt i luften, og man kan sagtens få en fjer til at blive fem høns. Det er jo hørt tidligere. Derfor kan jeg ikke forstå, at ministeren har været så bange for at åbne for fagenes fest. Lad os da få at vide,

hvad indholdet er i fagpakkerne, og hvad ministeren ønsker skal være obligatoriske fag.

Det kan godt være, at man ikke har ønsket en diskussion a la den, der var om fag i 1988, men hvis vi skal have noget konstruktivt på bordet og have en åben og ikke speciel demokratisk dialog om indhold og struktur som en helhedstanke, må ministeren meget snart komme på banen med, hvad fagene i den nye gymnasierform skal være.

I en tid, hvor også yngre generationer af danskere risikerer at vokse op uden kendskab til den fælles historie, kultur og religion, som har skabt det land, de er født i, er det nødvendigt at minde den politiske og intellektuelle elite her i landet om, hvad almindelse er.

Dansk Folkeparti er enig med regeringen i, at forståelsen for den naturvidenskabelige og teknologiske udvikling også er en nødvendig del af almindelsen, som man gerne må forsøge at styrke, men det skal bare ikke, som regeringen lægger op til, være på bekostning af den klassiske almindelse, der giver eleverne indsigt i en fælles kulturarv.

Dansk Folkeparti forsvare derfor den klassiske del af den kulturelle almindelse ud fra den grundholdning, at elever ikke kun er individer, der svæver frit i det tomme rum uden sammenhæng med religion, historie og en fælles dansk kultur. Unge mennesker har tværtimod et naturligt behov for at høre hjemme i et kulturfællesskab i tid og sted.

Derfor er det også vigtigt at fastholde, at ordet almindelse faktisk betyder, at noget er alment, dvs. har rod i en fælles kultur og er alment for det danske folk. Almindelse er altså både indsigt og rodfæstethed.

Derfor kan man være nervøs for, at det almene gymnasium kan blive for erhvervsrettet a la hhx og htx, og derfor vil vi gerne snarest have denne såkaldte fagenes fest-diskussion.

Afslutningsvis vil Dansk Folkeparti slå et slag for bevarelsen af faget idræt, selv om det næsten skal være bandlyst fra denne her talerstol at tale direkte om fag. Der er et forfærdeligt misforhold mellem den viden, der eksisterer om betydningen af kropslig udfoldelse, og den ansvarlighed, det politiske system udviser. Det er gået støt ned ad bakke siden 1950'erne. Nu, hvor man har gode faciliteter, veluddannede lærere samt mange forskningsmæssigt sikre belæg for betydningen af fysisk aktivitet, har idrætsfaget det laveste timetal nogen sinde, som det hedder i selve-

ste Undervisningsministeriets kvalitetsudredning fra 1993.

For at føje spot til skade kommer der nu et oplæg fra undervisningsministeren, hvor hun gør faget valgfrit for hf-kursister og kun obligatorisk for gymnasieelever i et halvårligt introforløb. Alle eksperter på området advarer på det kraftigste imod denne nedprioritering.

Trods alt ser Dansk Folkeparti frem til nogle meget spændende måneder, hvor indholdet af reformen skal diskuteres, for det er jo trods alt ikke bare de unge menneskers uddannelse, det drejer sig om, men Danmarks fremtid.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes altså nærmest, at man bliver helt forskrækket over denne her debat. På den ene side taler vi om disciplinering, kæft, trit og retning, rektorvælde og nu også om sortering.

Jeg skal spørge fru Louise Frevert om, hvor stor en procentdel Dansk Folkeparti mener skal gå i gymnasiet. Altså hvor mange af dem, der i dag går i gymnasiet, skal sorteres fra i fremtiden?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil sådan forsøge at sætte mig ud over fagenes fest, for jeg synes faktisk, at det, som vi skal diskutere i dag, er lige præcis det oplæg til struktur, der hedder $\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$ år. Det er forslaget om, at man kan tage sine frie valgfag på andre ungdomsuddannelsesinstitutioner end lige præcis den ungdomsuddannelsesinstitution, man går på.

Derfor vil jeg spørge fru Louise Frevert fra Dansk Folkeparti, om vi ikke kan få sådan lidt mere konkret: Hvad er Dansk Folkepartis holdning til, at eksempelvis de frie valgfag kan tages andre steder? Hvad er holdningen til, at man arbejder med en struktur, der hedder $\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$ år? Og hvis det, som jeg forstod på de tidligere korte bemærkninger, ikke var noget, som Dansk Folkeparti var så begejstret for, hvordan forestiller Dansk Folkeparti sig så, at gymnasiet skal se ud?

Kl. 16.00

Er vi så tilbage ved en matematisk og en sproglig linje, og vil det sige, at Dansk Folkeparti faktisk ikke tør tage det skridt, som er, at vi tør lave et gymnasium, som er det mest revolutionerende siden 1871?

Endelig et sidste spørgsmål: Vil fru Louise Frevert ikke give mig ret i, at en del af almen-uddannelse er altså også en naturvidenskabelig dannelse, ligesom en humanistisk og samfundsvidenskabelig dannelse er?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Louise Frevert skuffede ikke med at fremhæve faget idræt, men i dag har vi fire gymnasiale uddannelser, hvoraf de to ikke har idræt som obligatorisk fag. Så må vi vel sige, at så skal vi også indføre det hos hhx og htx.

Det må vel være ideen i det, det kan jo ikke været sådan, at de mennesker, der tager det almene gymnasium og måske skal ind og læse teologi eller sprog, skal have idræt, men de mennesker, der skal i gang med måske naturvidenskab via htx, ikke skal have det.

Eller hvad med de unge mennesker, der skal være smede eller tømrere? Jeg mener det virkelig alvorligt i retning af, at hvis idræt er så vigtig, hvad jeg i og for sig giver fru Louise Frevert ret i, ja, så må det jo gælde alle og ikke kun det »fine« almene gymnasium og hf.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det var dog en pragtfuld udmelding, der kom fra SF's ordfører. Jeg vil give hr. Aage Frandsen fuldstændig ret. Det ville da være ganske vidunderligt, hvis alle havde samme forudsætninger for at kunne modtage idrætsundervisning, men det har de altså desværre ikke.

Dansk Folkeparti er meget parat til at gå ind i den dialog både med SF og også med regeringen som helhed. Så det synes jeg vi skal tage op på et senere tidspunkt.

Selvfølger har det noget med økonomi at gøre, men det er da noget, vi er åbne over for, for man kan jo klippe en hæl og skære en tå, og hvad man ellers kan finde ud af.

Men det er en rigtig god udmelding, og det er noget, som vi har plæderet for tidligere, at selvfølger skal hhx og htx også kunne have idrætsundervisning, for de har lige så meget brug for det som de såkaldte »fine«, som ikke er mere fine end de andre; det vil jeg godt have lov at pointere her.

Jeg kan ikke se, må jeg sige til fru Gitte Lilelund Bech, hvorfor det skal være mig, der skal melde fag ud, eller også er der noget, jeg har misforstået, for det er jo ikke mig, der er kommet med reformen. Det må være fru Gitte Lil-

lelund Bech, der må komme på banen med, hvilke fag det drejer sig om her, for ellers kan jeg ikke rigtig helt forstå retorikken i spørgsmålet. Det vil jeg godt lige have uddybet en gang til.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil efterspørger procentsatser, om man så må sige. Jeg har været ude tidligere og melde, at 30 pct. ville nok være passende, og det har ikke noget at gøre med, at nogle skal sorteres fra frem for andre. Det her er et spørgsmål om: Hvad skal man bruge den almene gymnasiale uddannelse til? Er det til at være studieforberedende til en videregående uddannelse, eller er det til at gå ind på en anden uddannelse?

Derfor synes jeg, at man faktisk skal begynde at se lidt på, hvem der egentlig har brug for at komme på hvilke uddannelser. Det synes jeg er en meget relevant diskussion, i stedet for at man bare går ind på en gymnasial uddannelse, hvor nogle – og jeg sagde også udtrykkeligt i min ordførertale, at jeg ikke ville generalisere – har brugt den til at skulle vente på at finde ud af, hvad de så skulle beskæftige sig med senere hen.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er jo rigtigt, at fru Louise Frevert skuffer ikke, når vi taler om idræt. Jeg vidste, at det ville komme. Jeg skal sige, at vi er sådan set også optaget af, at det hører med.

Men det er jo rigtigt, som hr. Aage Frandsen sagde, at hvis vi kobler det over på hhx og htx, burde konsekvensen jo være, at man ikke kunne bygge en erhvervsskole, hvor der ligger hhx og htx, uden at der var en idrætshal, uden at de fik idræt også her.

Så begynder vi jo også at tage erhvervsuddannelserne med ind. Hvorfor skal en smedsvend eller en smedelærling eller en tømrerlærling ikke have idræt, hvis det er vigtigt for dem i det fine gymnasium?

Men jeg vil spørge fru Louise Frevert: Er det ikke sådan, at vi kunne brede det der idræt en lille smule ud? Hvis man f.eks. vælger danselinjen på Sankt Annæ Gymnasium, er det så nødvendigt, at de skal tvinges til at have 2 timers idræt oveni? Altså kunne man forstå det en lille smule bredere?

Kl. 16.05

Så fik jeg ikke noget indtryk af, hvad fru Louise Frevert mente omkring hf-reformen og det, der ligger. Kunne fru Louise Frevert ikke uddybe, om hun er enig i de intentioner, der ligger,

med en nedvurdering og nedklassering af hf på den måde, det er lagt op til?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Ja, men jeg gentager da meget gerne mine spørgsmål.

Fru Louise Frevert brugte det meste af sin ordførertale på at klandre undervisningsministeren og regeringspartierne for, at man ikke har meldt ud med hensyn til fagenes fest. Jeg lagde meget vægt på i min ordførertale, at det, der er vigtigt, er at diskutere, om vi tør gå tilbage til enhedsgymnasiet.

Derfor vil jeg gerne stille fru Louise Frevert to spørgsmål. Det ene spørgsmål er: Hvad er Dansk Folkepartis holdning helt præcist til, at man laver en struktur, der hedder $\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$ år? Det var det ene spørgsmål.

Og det andet spørgsmål er: Hvad er Dansk Folkepartis holdning til, at man kan tage sine frie valgfar på andre ungdomsuddannelsesinstitutioner end lige præcis dér, hvor man normalt tager resten?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal da ikke nægte, at en del af dem, der går i gymnasiet i dag, er fejlplaceret, altså burde have truffet et andet valg end det, de gjorde. Dem vil der selvfølgelig altid være en gruppe af. Men jeg tror for en meget stor dels vedkommende af dem, som fru Louise Frevert siger bruger gymnasiet som en holdeplads, eller hvad det var, frasen var, er det faktisk, fordi de er i tvivl om, hvad de skal. Og til det vil jeg bare spørge fru Louise Frevert: Hvad skal de så i stedet? Er det meningen, at de så bare skal gå ud fra 9. klasse uden at få en videre uddannelse?

Og et tillægsspørgsmål til det: Mener fru Louise Frevert, at det er til skade eller til gavn for samfundet som helhed, at unge tager en almen bred uddannelse frem for at gå ud efter folkeskolens 9. klasse og ikke fortsætte i uddannelsessystemet?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Louise Frevert for at svare og derefter hr. Aage Frandsen.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil give fru Pernille Rosenkrantz-Theil fuld- stændig ret i, at det vil være fatalt, hvis de unge

mennesker skulle ryge ud efter 9. klasse, fordi de ikke ville kunne klare en gymnasial uddannelse eller kunne komme ind på andre uddannelser.

Det er her, hvor jeg er meget, meget, meget sympatisk indstillet over for det halvårige introforløb i gymnasiet, idet fordelene ved det er, at det giver merit til at kunne flytte over til en af de andre uddannelser. Det kan jeg se en fordel i, men jeg har bare ikke kunnet læse ud af reformbeskrivelsen, hvordan det kunne lade sig gøre, når introforløbet skal være så bredt funderet, at det skal kunne dække så mange forskellige uddannelser. Hvordan kan man varetage både hhx, htx og den almene gymnasiale del af det? Men det får jeg vel løftet sløret for, når vi begynder at komme ind i diskussionen om det her.

Jeg kan nemlig se, at der er en meget stor fordel i, at man lige præcis kan flytte over, hvis man ikke føler sig tilpas i gymnasiet, så man ikke bare mister det ene eller de to år, hvor man har gået der, som man ville miste tidligere.

Det var faktisk også lidt af et svar til Venstres ordfører. Der ligger jo meget til grund for det, og jeg kan da ikke melde ud lige her, om det er ja eller nej. Tingene er ikke sorte og hvide, der ligger jo mange aspekter i det. Som jeg bl.a. også svarede Enhedslistens ordfører, ligger der her noget meritoverførsel, som er meget positivt.

Men så længe man ikke er gået ind og decideret har diskuteret den faglige del, og der taler jeg ikke om fagenes fest, men det faglige indhold, og hvordan man kan differentiere den undervisning, og hvordan man bygger det op, så det tilgodeser alle grupperne, har jeg svært ved at binde mig op på noget. Det ville også være fuldstændig ude i tovene, at man begyndte at binde sig op på noget her.

Jeg vil bare pointere, at Dansk Folkeparti er meget positiv over for tanken, idet det giver mange muligheder på længere sigt at kunne fordele over de tre forløb.

Ja, jeg har vist ikke mulighed for at svare mere, men jeg vender så tilbage.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg glæder mig over, at Dansk Folkeparti er klar over, at det ikke er kun det almene gymnasium og hf, der har brug for et fag som idræt eller et bevægelsesfag, eller hvad vi skal kalde det.

Så håber jeg også, at fru Louise Frevert vil være opmærksom på dette, når Dansk Folkeparti sammen med Det Radikale Venstre og regerin-

gen skal forhandle erhvervsuddannelser nu, for der må man jo sige, at fru Louise Frevert har en mulighed, som ikke ligger mig for. Når det drejer sig om de gymnasiale uddannelser, kan vi gøre det i fællesskab, kan jeg forstå, men når det drejer sig om erhvervsuddannelser, håber jeg, at fru Louise Frevert slås for den fælles sag.

Kl. 16.10

Så til spørgsmålet om det almindelige, hvor fru Louise Frevert lagde meget vægt på noget, som var grundlaget for det danske folk. Men er det ikke sådan, at noget af det, der er det grundlæggende for det danske folk, også er noget, som er uden for det danske samfund, en historie og en kulturarv, som er kommet til os, og som vi har præget, men som er kommet til os udefra?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil for tredje og sidste gang, og derefter er det hr. Carsten Hansen.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Også jeg kan se fordelene i, at man kan flytte over fra den ene uddannelse til den anden efter et forløb; det er for stive regler, der er på området i øjeblikket.

Men jeg vil sige, at for den gruppe, som er i tvivl om, hvad de gerne vil, tror jeg ganske simpelt ikke på, at de meget specialiserede uddannelser sammenlignet med det almene gymnasium, nemlig htx og hhx, er vejen frem. Jeg tror, det er rigtigt, at en del vil finde sig bedre til rette dér med det halve års introduktion og så kunne flytte over, men jeg tror desværre ikke, at man får fingrene i hele denne gruppe.

Så vil jeg sige, at jeg synes, der er noget usammenhængende i det, fru Louise Frevert siger, for hvis sorteringen, som Dansk Folkeparti lægger op til, skal ligge efter folkeskolen, får eleven jo ikke engang muligheden for at starte på det introducerende halve år; man vil jo være blevet sorteret fra inden da. Så er det ikke rigtigt, at hvis man går ind og skal lave den sortering, Dansk Folkeparti lægger op til, vil man faktisk nægte folk adgang til overhovedet at tage det første halve år, der kunne være med til at afklare deres fremtidige uddannelsesvalg?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jamen jeg glæder mig til at høre svaret vedrørende idræt på erhvervsskolerne, men tilslutter mig hr. Aage Frandsen. Det bliver spændende at følge udviklingen på erhvervsuddannelserne og indføre bevægelsesfag også her.

Det, jeg egentlig kom herop for at spørge om, er i virkeligheden, at sådan som jeg måtte høre fru Louise Freverts tale, var fru Louise Frevert og Dansk Folkeparti i virkeligheden meget kede af at ophæve linjedelingen. I virkeligheden skal alt være, som det var, plus at der skal være lidt skarpere krav for at komme ind på gymnasiet, sådan at vi forinden sorterer nogle flere fra, end vi gør i dag.

Er det det, der menes, eller hvordan må jeg have lov at tolke talen? Er det sådan, at man i virkeligheden gerne vil have fastholdt sproglig og matematisk linje skarpere delt op og en skarpere sortering, inden gymnasiet går i gang?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Og så er det fru Louise Frevert for at svare.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det skal da ikke være nogen hemmelighed, og Dansk Folkeparti ikke har lagt skjul på, at vi synes vældig godt om den form for grengymnasium, som vi har nu. Vi ville også gerne have haft det udvidet med en samfundsmæssig linje.

Men vi er meget positive over for det her, fordi vi har erfaret, at der vil være mulighed for – og det har der jo ikke været en decideret diskussion om på nuværende tidspunkt, det ligger stadig væk åbent, og det er meget diffust det hele – at når man har taget det her mellemforløb efter introforløbet, vil man alligevel blive specialiseret, kanaliseret ud i de specialer, som man har taget af fagpakker. Derfor er vi jo endnu ikke færdige med diskussionen om, hvorvidt man egentlig har et indirekte linjevalg ved, at man gør det på denne her måde. Det vil jeg gerne have lov til at lade stå åbent, for det synes jeg er en meget relevant diskussion, om det er en indirekte form for linjevalg, man egentlig vælger.

Jeg vil godt have lov at sige til hr. Aage Frandsen og hr. Carsten Hansen: Lad os nu lige skille tingene ad, for her er det altså ikke hhx og htx, vi diskuterer. Lad os holde os til emnet som sådan med det almene gymnasium og reformen. Men jeg vil meget gerne have lov til at tage det

med i de videre forhandlinger med Socialdemokraterne, regeringen og Det Radikale Venstre, når vi skal til at forhandle erhvervsskoler. Vi er altid åbne for diskussion, man kan altid lægge hvad som helst op til diskussion i en ordfører-kreds; så det vil jeg gøre.

Med hensyn til Sankt Annæ Gymnasium – det er til hr. Carsten Hansen: Nu er vi jo inde på ligesom at tage noget gymnasiespecifikt, og jeg synes, det er at sagsbehandle ét gymnasium som sådan, og det kan godt være lidt problematisk. Tilfældigvis kender jeg lidt til gymnasiet, for det ligger i min egen kommune, hvor jeg sidder i Borgerrepræsentationen, men jeg synes, at det vil være lidt unfair at gå ind og sagsbehandle ét gymnasium frem for et andet, når vi ikke kan tage diskussionen som helhed.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Gitte Lillelund Bech for tredje og sidste gang og derefter hr. Aage Frandsen og så hr. Carsten Hansen.

Kl. 16.15

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg er nødt til at spørge fru Louise Frevert: Mener fru Louise Frevert ikke, at det er sundt at have kendskab til alle videnskaber, for at man faktisk kan forstå og forholde sig til sin egen, og at det derfor faktisk er meget fornuftigt, at man tænker et samlet gymnasium, hvor eleverne som en del af deres almene dannelse får kendskab til fag og tanker inden for alle videnskaberne, frem for at man har et sprogligt gymnasium, som primært er præget af den humanistiske tankegang, og at man har et matematisk gymnasium, som primært er præget af den naturvidenskabelige tankegang, og endelig, som fru Louise Frevert kort var inde på at Dansk Folkeparti havde overvejet, at man så også har et samfundsfagligt gymnasium, som primært er præget af den samfundsfaglige tankegang?

Er det ikke meget sundt, at vores unge mennesker som en del af deres almene dannelse faktisk forstår og kan forholde sig til alle videnskaber, fordi det er den eneste måde, man kan forholde sig til sin egen?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil også godt lige opholde mig ved det der begreb almen dannelse, og hvorfor det er så vigtigt for det danske folk, om ikke det dér også er

vigtigt at understrege, at en række ting, som er vigtige for os som almen dannelse, er noget af det, som er kommet til os udefra, en kulturarv osv., osv. Det er ikke uvæsentligt at vide, hvorfor der er noget, der hedder arabertal. Det er lige så vigtigt, som det er at vide, hvorfor det hedder romertal.

Og så til spørgsmålet om idræt som en del af, hvad man jo også kunne kalde almen dannelse. Vi diskuterer i dag de gymnasiale uddannelser, de fire, hvoraf kun de to har idræt, som man altså påtænker at reducere eller fjerne. De to andre har det ikke i dag. Og ud over disse gymnasiale uddannelser er der så de erhvervsfaglige uddannelser, som fru Louise Frevert har en særlig adgang til at diskutere med regeringen.

Men altså i dag må vi konstatere, at for de gymnasiale uddannelser er der to, som ikke har faget idræt, åbenbart fordi de ikke trænger til at røre sig – eller hvad?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Carsten Hansen. Det er for alles vedkommende for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Først en serviceoplysning: Jeg synes, det er dejligt at høre, at fru Louise Frevert gerne ville have haft os med i erhvervsuddannelsesforliget, men vi er ikke med. Det er Dansk Folkeparti, der må kæmpe idrættens sag her, og det forventer vi så at fru Louise Frevert gør.

Det andet er, at jeg spurgte sådan set ikke specifikt til Sankt Annæ Gymnasium, jeg spurgte bare, om fru Louise Frevert og Dansk Folkeparti kunne forestille sig, at man bredte idrætsbegrebet lidt mere ud, så det blev et bevægelsesfag med nogle andre ting koblet ind, sådan at de stakkels mennesker, som måske har dans som en del af deres linje på et gymnasium, skal være fri for at have idræt oveni i 2 timer, eller hvad det er, fru Louise Frevert forestiller sig.

Det næste, jeg vil tage fat i – og det var i virkeligheden min adgangsbillet til at gå herop denne gang – er: Det introforløb eller grundforløb, som fru Louise Frevert syntes skulle være en god idé, mener Dansk Folkeparti, at man på et halvt år kan nå at blive introduceret til de tre hovedlinjer, kan man sige, i gymnasiet? Valget skal jo foretages med hensyn til, hvilken fagdeling eller studieretning man vil vælge efter 2-3 måneder, hvis det skal fungere. Er det tid nok? Mener Dansk Folkeparti det?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Louise Frevert for at svare. Og så går jeg ud fra, vi er tilbage til ordførerrækken igen.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu begynder det jo at blive rigtig spændende, det her, for Venstres ordfører spørger mig, om Dansk Folkeparti ikke mener, at det må dreje sig om at få så stort et indblik i alle de naturvidenskabelige fag som muligt og kendskab til videnskaberne. Det var nøjagtig det, Venstres ordfører sagde: kendskab til alle videnskaber. Jo, det vil da være meget sundt.

Men det hænger jo ikke helt sammen med, at man egentlig ville kunne få den brede indførelse i alle emnerne på det halve år, og det vil jeg godt sætte et spørgsmålstejn ved, når vi kommer så langt. Derfor siger jeg, at der er en divergens imellem at kunne blive introduceret til alle fagene i et halvt år, og et halvt år er jo ikke decideret et halvt år, for det er jo ikke 6 måneder, det er jo så et halvt skoleår, kan man så sige, eller et semester. Det vil måske være 5 måneder eller 4 måneder, det introforløb vil være. Så det der med et halvt år er jo i virkeligheden lidt misvisende, når vi siger det, for det er i princippet meget kortere.

Men jeg er meget åben over for diskussionen, men jeg vil faktisk vende mig til hr. Carsten Hansen og sige, at det er et spørgsmål om, hvor meget man kan tillade sig at fylde ind, hvor meget de unge mennesker kan rumme i sådan et introforløb; det er det, jeg sætter spørgsmålstejn ved.

Og så er jeg tilbage ved min tidligere tanke, nemlig at sige, det havde været vidunderligt, at vi havde haft mulighed for at diskutere, hvad fagene skulle være i det introforløb, sådan at man lige netop kunne anskue det ud fra: Hvor meget bliver der fyldt på, er der kapacitet i hovederne på de unge mennesker simpelt hen til at kunne indtage al den læren?

Kl. 16.20

Med hensyn til idræt – det er til hr. Carsten Hansen – har det aldrig nogen sinde været Dansk Folkepartis tanke, at de skal rende rundt og spille bold på den måde. Selvfølgelig er det et spørgsmål om motorik, det er et spørgsmål om bevægelse. Altså vi har løftet os op også aldersmæssigt på et lidt højere niveau end folkeskolniveauet, men princippet er det samme. Det er

meget, meget, meget vigtigt, at man får indblik i, hvordan fysikken og hvordan kroppen fungerer.

Her er det jo et spørgsmål om at undervise i de dele, som der også bliver undervist i i dag, nemlig anatomi, fysiologi og fysiognomi. Så det er vigtigt, at man bevarer det, så de unge mennesker ikke glemmer kropsbevidstheden, sådan at man får et hul og først begynder at motionere, når man måske er over de 50. Så er det måske nogle gange for sent.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Som alle ved, er Danmark et lille land, der ikke er rigt på de primære ressourcer, og som heller ikke er nogen tung aktør i den internationale storindustri. Almen viden, specialviden, uddannelse og knowhow af solid kvalitet med høje faglige standarder er derfor en af de vigtigste, allervigtigste drivkræfter for økonomisk vækst og fremtidssikring af velfærdssamfundet.

Det er også en adgangsbillet for vores land til en stadig mere fremtrædende plads i internationale sammenhænge. Dygtighed og kunnen af tvinger respekt, både til jobsamtalen på arbejdspladsen og i forhandlinger med udenlandske samarbejdspartnere.

At nå dette kvalitetsniveau stiller krav til den danske befolkning og det danske uddannelsessystem. I Det Konservative Folkeparti har vi knivskarp fokus på, at det politiske system sørger for, at vores uddannelsessystem er klar til den opgave. Lige fra folkeskoleniveau til efteruddannelse er det vigtigt.

Vi har for kort tid siden indgået en folkeskoleaftale og dermed skabt et godt fundament for den første obligatoriske del af enhver danskers uddannelsesforløb, noget, vi tillægger enorm betydning. Nu kommer så turen til de gymnasiale uddannelser, som skal bygge videre på det fundament, således at de unge mennesker er godt rustet til at møde de udfordringer, som stilles til dem i et stadig mere globaliseret videns- og teknologisamfund.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi forventer os meget af regeringens forslag til reform af de gymnasiale uddannelser. I folkeskolen opnås de basale kompetencer, som er uundværlige hele vejen, hele livet igennem. Men de gymnasiale uddannelser har en dobbelt funktion. For det første bygger de videre på det fundament, som etableres i folkeskolen. For det an-

det er disse uddannelser bindeleddet mellem den grundlæggende skoleuddannelse og de videregående uddannelser.

De gymnasiale uddannelser har derfor en helt central plads i det samlede uddannelsessystem såvel i forhold til folkeskolen som til de videregående uddannelser, og derfor betyder en reform af disse uddannelser naturligvis meget for styrkelsen af uddannelsessystemet.

Der er i alt fire gymnasiale uddannelser, som kan indgå i et reformarbejde. Denne redegørelse handler dog primært om reformerne af det almene gymnasium og hf. Derfor er det de to uddannelser, jeg vil beskæftige mig med her i dag.

I Det Konservative Folkeparti synes vi, det er positivt, at man har valgt at se reformerne af det almene gymnasium og hf i sammenhæng og også har valgt at gennemføre dem samlet.

Med hensyn til gymnasiet mener vi, at der er behov for at styrke fagligheden og den reelle studiekompetence, så uddannelsens studieforberedende karakter bliver øget. Det almene gymnasiums opgave er først og fremmest at forberede og kvalificere eleverne til de videregående uddannelser. Undervisningen skal moderniseres, så den modsvarer de krav, som de studerende bliver mødt med.

Med hensyn til en sammenlægning af gymnasiets sproglige og matematiske linje har vi ikke noget imod at skabe et gymnasium med én fælles linje, hvor eleverne efter et fælles grundforløb får muligheden for at vælge fagpakker med henblik på en senere specialisering. Foreløbig opereres der med et grundforløb, som varer ½ år. Om det halve år skal blive til et helt, må komme an på de faglige argumenter.

For Det Konservative Folkeparti er det helt centralt, at der skabes et fremtidens gymnasium, hvor fagligheden bliver styrket. Derfor er det efter vores opfattelse bl.a. nødvendigt med en skærpelse af de naturvidenskabelige fag, så eleverne er bedre forberedte til at begynde på de videregående uddannelser.

Den naturvidenskabelige dimension skal også inddrages i forbindelse med opdateringen af indholdet i den almene dannelse. Almendannelse og viden skal gå hånd i hånd. Det ligger os meget på sinde, at den almene dannelse ikke må gå tabt, men tværtimod opprioriteres.

Derfor bør der være en bred vifte af de obligatoriske fag, herunder bl.a. oldtidskundskab, idræt og religion, som er vigtige for elevernes almindelige dannelse. Vi ser også gerne, at samfundsfag

bliver et obligatorisk fag, og at engelsk bliver på skemaet gennem alle 3 år i gymnasiet.

Kl. 16.25

Med hensyn til hf mener vi, at der på samme måde er behov for, at kvaliteten bliver hævet, og at uddannelsen gøres mere målrettet. Vi er åbne over for muligheden for at komme på hf allerede efter 9. klasse, men vi ønsker, at det stadig skal være muligt for ældre og mere modne mennesker at tage en hf-eksamen. Vi er meget optaget af, at hf ikke bare bliver en lightudgave af gymnasiet, men at det bevarer sin egen helt særlige profil.

Hvis de fire gymnasiale uddannelser mister deres selvstændige, individuelle profiler, er der ganske enkelt ingen grund til at opretholde dem. De skal hver især opfylde forskellige behov.

Vi noterer med stor tilfredshed, at redegørelsen alt i alt svarer særdeles godt til de ønsker og prioriteter, vi har for de gymnasiale uddannelser. Vi ser frem til nogle konstruktive og gode drøftelser, der forhåbentlig kan resultere i en seriøs og gavnlig reform af de gymnasiale uddannelser.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil da gerne have lov til at kvittere for De Konservatives udmelding som et af regeringspartierne om fag. Det er jo helt i tråd med, hvad Dansk Folkeparti mener, at oldtidskundskab, religion og idræt er primære fag. Så det vil Dansk Folkeparti meget gerne kvittere for.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Helle Sjelle, hvad fru Helle Sjelle egentlig mener med faglighed, hvilke fag. Når vi nu er ude i at byde på nogle af fagene her fra et af regeringspartierne, vil jeg gerne have at vide, hvilke fag fru Helle Sjelle egentlig mener ville optimere fagligheden i det almene gymnasium.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

De fag, som jeg nævnte i mit indlæg, var nogle fag, som jeg følte det var helt naturligt at nævne i forbindelse med f.eks. en opdatering af almindelig dannelse, og det var derfor, jeg nævnte de fag, som jeg syntes var vigtige i den forbindelse.

Derudover synes jeg også i forhold til netop opprioriteringen af det faglige niveau i gymnasiet, at det er vigtigt, at vi netop får set nærmere på naturvidenskaben, og også, at vi får opgraderet niveauet i engelsk for alle elever, for at tage

noget meget konkret, altså f.eks. engelsk, som jeg nævnte før.

Jeg tror, det er meget vigtigt, og det er også derfor, at jeg synes, det er en meget god idé, at vi har en fælles introduktion til gymnasiet, et fælles basisforløb, netop at man sørger for, at uanset om man faktisk er sproglig minded eller man er matematisk minded eller samfundsvidenskabelig minded, at man så faktisk har en fælles tilgang til tingene, at man kommer ud med et godt og solidt niveau, når man er færdig med sin studentereksamen. Det er det, der er målet med den her reform.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Aage Frandsen som ordfører.

Aage Frandsen (SF):

Indledningsvis vil jeg godt rose regeringen, rose ministeren for uddannelsesredegørelsen vedrørende de gymnasiale uddannelser, rose den ud fra en betragtning af, at man tør komme med noget, som er brud på traditioner. Og for det almene gymnasium kan man sige, at det er et brud, hvis man gennemfører noget af den tænkning, som ligger her, som vi skal tilbage til 1871 for at finde tilsvarende, hvor man gik fra, at det kun var en klassisk linje, til også at være en matematisk linje.

Jeg vil også rose regeringen og ministeren for, at man altså ser de fire gymnasiale uddannelser som en helhed, uanset at det særligt er omkring det almene gymnasium, udspillet ligger, og så på hf, for jeg betragter det sådan, at en række af de ting, som ligger i det almene gymnasium, og som er defineret her, enten er noget, som i et vist omfang allerede gælder for de to erhvervsfaglige gymnasier eller skal gennemføres også for deres vedkommende.

Så med hensyn til selve uddannelsesredegørelsen. For det første synes jeg, det er betydningsfuldt at understrege, at det er vigtigt, at vi har de fire gymnasiale uddannelser med hver deres profil; det skal vi fortsat have.

For det andet understreger jeg, at de 3-årige gymnasiale uddannelser er uddannelser, som kan påbegyndes efter 9. klasse.

For det tredje mener vi – og det er altså i modsætning til redegørelsen – at det for hf's vedkommende skal være efter 10. klasse for at sikre, at hf ikke bliver en andenklassens gymnasial uddannelse.

For det fjerde understreger jeg, at hf fortsat skal være både et 2-årigt forløb og et enkeltfags-system, og i den forbindelse er det også vigtigt, at det for hf's vedkommende gennemføres sådan, at der kommer flere timer til hf. Det var en klar mangel ved den reform, der blev lavet i 1990, og det var jo først og fremmest af økonomiske grunde, at det blev sådan.

For det femte mener vi, at de 3-årige gymnasiale uddannelser kan have et introduktionsforløb. Vi tror på det 1-årige forløb, men det afgørende er selvfølgelig ikke at sige med det samme, at det skal være et 1-årigt introduktionsforløb eller grundforløb. Det afgørende er selvfølgelig også at se, hvad det er, der skal ligge i det. Men altså vort udgangspunkt er, at det er 1-årigt.

For det sjette vil jeg godt understrege, at opdelingen mellem sproglige og matematikere finder vi kan være meget, meget fornuftig, men igen er det jo forudsætningen, at man i den måde, det er skruet sammen på, sikrer den faglighed, som vi ønsker skal være til stede for dem, der senere er på vej i et sprogligt, samfundsvidenskabeligt eller naturvidenskabeligt forløb.

For det syvende vil jeg godt understrege vigtigheden af, at hele tænkningen omkring de gymnasiale uddannelser, som skal opretholdes både med det almendannende og studieforberedende, også er sikret.

Med hensyn til introduktionsforløbet, også det videre forløb, hvor der er en række almen-dannende fag, som jo så består af nogle fag, men også af faggrupper, mener jeg altså, at vi skal være parat til at tænke nyt, og det mener jeg også der ligger i redegørelsen, hvor man i stedet for kun at tale om eksisterende fag, samtænker eksisterende fag i nogle faggrupper under det hensyn, at det altså er fagets faglighed og ikke kun faglighed, men også fagfaglighed, der skal sikres. Og – for at berøre noget, som jo kan være farligt – hvad er det så for nogle fag, man tænker på her? Det er nogle af de fag, som er meget små i dag, og som indgår som en meget lille del af gymnasieuddannelsen; dem kan man tænke sammen med andre fag.

I den forbindelse vil jeg godt nævne faget oldtidskundskab, ikke fordi faget oldtidskundskabs elementer er uvæsentlige, men fordi det kan samtænkes med andre fag, enten sammen med historie eller sammen med et nyt kulturfag. Det er ud fra en betragtning af, at vi skal sikre, at det, som man kan kalde vores kulturarv eller noget almendannende i den forbindelse, er i højsæ-

det. Ikke nødvendigvis forstået på den måde, at sådan som det fag blev skruet sammen – i det her tilfælde oldtidskundskab i 1903 – bliver det opretholdt mere eller mindre, som vi kender det i dag, men at det indgår i en større sammenhæng.

Det er jo lidt underligt, at netop den periode alene ses som det helt centrale med hensyn til det kulturbærende; det kan også være andre perioder i historien og også andre dele af verden, som har påvirket os.

På samme måde er der selvfølgelig nogle, der synes, at det da er slemt nu at miste latin. Der kan man sige, at latin måske var meget bedre set i sammenhæng med noget sprogforståelse, så man kunne se, at der var en mening med, at man havde latin, og ikke bare så det som noget, der var besværligt, og som gjorde, at man fik et lavere gennemsnit.

Med hensyn til hf er det klart, at man ikke kan have et introduktionsforløb af samme længde, men der vil det også være vigtigt at kigge på nogle fag og nogle fagpakker på samme måde.

Med hensyn til det almindennende er det vigtigt at sige, at der er nogle kompetencer, der er nogle kundskaber, som ligger inden for bestemte fagområder eller discipliner, både samfundsvidenskab og naturvidenskab samt det sproglige og kommunikationsmæssige, inden for kultur og inden for det æstetiske område, som vi mener er så centrale, at alle skal have dem.

Det er det, der ligger i det almindennende, at der er nogle ting, som er så vigtige for os, at vi siger, at uanset hvad du vil senere i livet i din uddannelse eller i dit erhverv, er der noget, vi lægger vægt på. Og at man i den forbindelse også lærer noget om, hvad det er for nogle metoder, man anvender inden for forskellige videnskaber, sådan at man ikke risikerer en forfærdelig plump diskussion, som en gang imellem kan opstå i pressen om det ene og det andet, og som vidner om, at man ikke forstår, hvad der ligger i en bestemt videnskabs metoder og centrale begreber.

Så det er det, der ligger i det almindennende, og det er vigtigt at understrege, at det ikke kun er de humanistiske ting, der er almindennende – det er der somme tider nogle, der måske mener det er, eller tror, at andre mener det er – det er så sandelig i høj grad også naturfaglige ting. Det er vigtigt, at man i den forbindelse også tænker på den historiske dimension i det, at man forstår, at nogle af de tænkere, som har væ-

ret gennem tiderne – filosofiske tænkere – jo netop var naturvidenskabsfolk.

Kl. 16.35

Med hensyn til valgfagene: Der tænker vi meget i retning af, at man altså tænker valgfagene ind i fagpakker, som ministeren kalder studieretninger, fordi det giver den synergieffekt. Og der mener vi altså, det var et tilbageskridt, da vi fik gymnasiereformen i 1980'erne, at man gik over til at sige, at nu kunne man selv vælge fra alle hylde. Det mener vi var uklogt, og derfor er det rigtigere at lave nogle retninger og sige, at der er en række ting, som man skruer sammen på en bestemt måde. Det er ikke noget med, at det kun er tre-fire stykker; man kan også forstille sig, at gymnasier forskellige steder i landet har lidt forskellige retninger, men man skal sikre, at den effekt det giver, at forskellige fag har et samarbejde, er til stede.

Så er det selvfølgelig også vigtigt at understrege, at det, vi har i de gymnasiale uddannelser, er, at de ud over at være almindennende selvfølgelig også er studieforberedende, det vil sige, at man anvender forskellige arbejdsmetoder, projektarbejde, og så er det ikke mindst fordybelse i højniveaufagene – og der ved vi godt, at hf ikke har tilsvarende højniveaufag, men det er i hvert fald der, fordybelsen også ligger – og derudover, at man også i den forbindelse sikrer, at uanset om man så bagefter vælger en anden uddannelse end det, der var ens studieretning, er man kvalificeret alligevel; ikke fagligt kvalificeret, men man er studiemæssigt set kvalificeret.

Man kan sagtens have læst latin og så være glimrende til bagefter at læse noget, som har med samfundsvidenskab at gøre, fordi man har lært en bestemt studiemetode.

Så er det også vigtigt at understrege, at vejledning er afgørende i denne her forbindelse. Når vi taler om de her uddannelser, er det ikke kun uddannelsernes indhold, der skal sikres, det er selvfølgelig også, at man får den rette vejledning, hvilket der er også er lagt op til i anden sammenhæng.

Merit er selvfølgelig også afgørende i den forbindelse, og der mener vi, at det her bliver bedre i retning af, at hvis et ungt menneske vælger et område og vil skifte til et andet område, er der ikke noget, der er gået tabt. I den forbindelse er det også vigtigt at understrege, at man ikke behøver at have lært det samme for at få merit, men at man har fået de samme kompetencer for at få merit.

Vi har været inde på alt det der med disciplin, det gider jeg ikke beskæftige mig mere med, men jeg vil bare understrege, at ansvarliggørelse af eleverne og en ordentlig, dygtig og kompetent lærer er det, der sikrer, at eleverne deltager i undervisningen. Derfor vil jeg også understrege, at elevernes indflydelse i denne her forbindelse også er vigtig, og også hvordan studiemiljøet og klassekvotienten er i gymnasierne. Uanset hvor man bestemmer det henne, er det vigtigt at understrege, at klassekvotientens størrelse er vigtig. Og der er det jo ikke det almene gymnasium, der er det værste. Der er det jo de erhvervsfaglige gymnasiale uddannelser, der er værst.

Så er der efteruddannelse af lærerne, som selvfølgelig er helt afgørende. Vi har fået en ny læreruddannelse, en pædagogikumsforbedring, men det er vigtigt, at de engagerede lærere, som er uddannede, når de skal i gang med dette fantastiske spændende projekt med en ny gymnasie-reform, som er den største, vi har set i over 100 år, også får den tilstrækkelige efteruddannelse til at kunne praktisere det. Ellers kan man ikke forvente, at det her kan lade sig gøre.

Derfor er det også vigtigt at understrege, at det ikke kan undgå at koste penge i den her forbindelse. Vi kan jo ikke vente på, at de nye lærere alle sammen overtager gymnasieskolen. Selv om der er en rimelig afgang inden for de kommende år i gymnasieskolen, er det vigtigt, at man efteruddanner de eksisterende lærere.

Så vil jeg godt understrege, at de arbejdsformer, som lærerne arbejder under, og som er indgået via overenskomster, er for rigide. De fremmer ikke engagementet, de fremmer ikke lysten og viljen til at ville noget i gymnasieskolen, de hæmmer tværtimod.

Og så endelig til allersidst: Eksaminer og evaluering skal ikke være bestemmende for indholdet. Indholdet skal bestemme evaluerings- og eksaminformer, og i den forbindelse vil jeg godt fremhæve, at jeg tror, at en skriftlig form med mundtlig evaluering oveni i en række tilfælde er bedre end at sidde omkring det grønne bord.

Marianne Jelved (RV):

Nu er det så blevet de gymnasiale uddannelsers tur til at komme på reformdagsordenen. Derfor vil jeg gerne på Det Radikale Venstres vegne kvittere over for ministeren og over for regeringen for den redegørelse, der er kommet, så vi i god ro og orden, om man så må sige, kan tage

fat på de drøftelser, som skal gå forud for nogle vigtige politiske beslutninger.

Kl. 16.40

Vi vil meget gerne fastholde de fire gymnasiale uddannelser, som også regeringen lægger op til i redegørelsen. Jeg vil bare gerne understrege, at selv om vi er åbne over for meritmuligheder for at gå på tværs af uddannelserne, vil vi gøre meget for at fastholde, at de hver især, de fire gymnasiale uddannelser, fastholder deres egen selvstændige profil. Det tror vi er vigtigt at vi sikrer os fremover.

Vi er åbne over for ændringer, der kan forbedre ungdomsuddannelserne, i det her tilfælde det almene gymnasium og hf, som er de mest centralt placerede i redegørelsen, hvilket vi godt forstår. Der vil jeg gerne fastholde de to hovedopgaver, som gymnasiet jo allerede har i dag, nemlig at sikre en almindelig til demokratisk borgere i en global verden og at gøre de unge meget vel studieforberejede. Samtidig er vi også helt med på og vil støtte, at det faglige niveau i det almene gymnasium og i hf skal styrkes.

Jeg vil gerne i forbindelse med drøftelsen af brugen af ordene den almene dannelse understrege, at alle de fag, vi beslutter skal indgå i en uddannelse – det gælder jo både i folkeskolen og i ungdomsuddannelserne – hver især bidrager med deres særkende til det begreb eller de ord, som vi så flot står og bruger her på talerstolen, den almene dannelse.

Det er derfor, jeg trækker ordene »demokratiske borgere i et globalt samfund« med ind, for det er jo også der, der ligger en opfordring til at se, hvad det er for fag og arbejdsmetoder, fordybelser, osv., vi mener, der er brug for i en verden, der er under meget stærk global forandring.

Så vil jeg sige omkring redegørelsen, at den jo rejser mange spørgsmål, måske endda flere, end den giver svar, hvilket jeg faktisk også har en vis forståelse for.

Regeringens redegørelse angiver jo en ny struktur, en ny mulighed for gymnasiets 3-årsforløb. Den peger på et grundforløb på 6 måneder og valg af fagpakker, som angiver studieretninger og dermed specialisering.

Vi er for så vidt åbne over for at diskutere den type strukturændringer. Men det er helt afgørende for Det Radikale Venstre, at grundforløbet i givet fald får et fagligt indhold, der gør, at niveauet som minimum kan holdes og helst hæves, altså det faglige niveau, og det kan vi ikke se ud af redegørelsen. Det er ikke en kritik af mi-

nisterens redegørelse, men det kræver faktisk, at vi er lidt konkrete og ser på, hvordan fagene kan bruges, og hvordan de kan spille sammen også med det, der senere skal foregå ved valg af studieretning.

Vi tvivler meget stærkt på, at et 6-måneders-forløb er muligt i praksis, fordi vi tror, det vil give mange problemer, både fagligt og praktisk og også i forhold til de sociale relationer, der jo skal bygges op og er en del af studiemiljøet og ballasten for de unge.

Vi vil gerne se på det, men hvis man skal have et grundforløb, så tror vi faktisk, at 1 år er bedre, men det er helt afhængigt af, hvordan fagene bliver placeret og brugt.

Dernæst vil vi pege på, at det er vigtigt, hvis vi har et grundforløb, at der er klare faglige krav, og at prøveformerne også tilpasses det, der skal ske i grundforløbet.

Vi er åbne over for tanken om valg af studieretning og fagpakker, men det kræver jo også en konkretisering, så vi kan se, at det kan gøres uden at sænke det faglige niveau.

Endelig kan det se ud, som om valg af studieretning og fagpakker, brug af fagpakker, i sin rene form kun vil kunne lade sig gøre på store gymnasier. Det vil vi meget gerne interessere os for, også fordi vi tror, at man ved en fleksibel tilgang til det her kan gøre det muligt også på mindre gymnasier at leve op til den tankegang, der ligger i redegørelsen, men det kræver igen, at vi får set lidt mere konkret på det.

Omkring styrkelsen af de naturvidenskabelige fag og teknik, som der også står i redegørelsen flere steder, er vi såmænd også parat til det. Men jeg vil gerne lige anholde en enkelt ting i den her sammenhæng. Og jeg citerer fra side 14 i redegørelsen. Der står:

»Det er imidlertid afgørende for fremtidens demokratiske beslutningsprocesser, at borgerne får en øget forståelse for den naturvidenskabelige og teknologiske udvikling.«

Jeg er enig i, at en naturvidenskabelig og teknisk tilgang er vigtig; den viden, vi har om det som borgere, uanset hvor vi i øvrigt bliver placeret henne i vores voksne dagligliv, er meget central.

Kl. 16.45

Men jeg vil gerne i den sammenhæng sige, at det er lige så vigtigt for ikke at blive fanget i det, jeg vil kalde en modetrend, som erhvervslivet måske er særlig med til at skabe, at der er en afbalancering i forhold til de humanistiske og samfundsvidenskabelige fag. Disse er en del af

det koncept, vi kalder det alment dannende, og vedrører den forestilling, vi gør os som partier, politikere, mennesker og borgere om, hvad der er brug for i hele demokratiudviklingen og de demokratiske udfordringer, vi står over for i de kommende mange år.

Jeg vil ikke komme ind på fag i øvrigt, for jeg har forståelse for, at det ikke er tiden til det, nogle har kaldt – ministeren har også brugt betegnelsen – fagenes fest, men jeg vil knytte en kommentar til det, der er rejst i redegørelsen som et prioriteret område, nemlig det der kaldes almen studieforberedelse.

Det kræver også en meget grundig drøftelse, for at vi kan finde ud af, hvordan det i givet fald skal bruges. Jeg vil bare nævne her, at man måske skulle tænke i, at det i 1. g er meget relevant at arbejde med studieteknik og træning i faglig fordybelse, mens vi i Det Radikale Venstre måske bedre kan se, at man kunne gøre mere ved det alment studieforberedende i den måde, det er beskrevet i redegørelsen på, i 3. g. Men det er igen en bare en idé til videre forhandling mellem partierne og regeringen.

Der er ingen tvivl om, at den fornyelse, der er på vej i gymnasiet ved ændrede undervisningsformer, skal have et løft, og at vi skal styrke den retning. Det vil kræve nye forpligtende samarbejdsformer mellem lærerne, for det er ikke noget, man bare lige gør.

Derfor vil jeg gerne understrege, at det efter Det Radikale Venstres opfattelse er helt nødvendigt og afgørende, at der afsættes midler og ressourcer til efteruddannelse af lærerne. Reformen kan ikke være udgiftsneutral. Det tror jeg ikke på. Selv om jeg selvfølgelig gerne vil anerkende, at regeringen bestræber sig på at have det som målsætning, mener jeg ikke, at det lader sig gøre.

Redegørelsens forslag om hf kan jeg ikke udtale mig så positivt om, som jeg har forsøgt at gøre det på de andre områder. Vi mener ikke, at hf skal være en vej for elever fra 9. klasse. Det vil give et alibi for at skabe en helt anden type hf, som vi ikke mener er det, der er behov for. Hf er for mere modne studerende, og niveauet skal i hvert fald ikke sænkes.

Vi mener heller ikke, det er rigtigt at lægge op til, at især de mellemlange videregående uddannelser skal have en egen toning af hf. Man vil efter vores opfattelse meget nemt komme til at sænke niveauet for grundlaget for de mellemlange videregående uddannelser. Det kan jeg ikke tro er regeringens hensigt, og jeg håber, at

jeg har læst forkert i redegørelsen. Vi mener ikke, at man skal starte f.eks. på læreruddannelsen med et dansk kompetenceniveau på B-niveau. Det mener vi er galt.

Vi er også meget forbeholdne over for, at GSK-forløbet skal ske i umiddelbar forlængelse af den adgangsgivende eksamen, hvis det skal være vederlagsfrit. Det mener vi er for snævert. Det vil vi gerne drøfte.

Endelig skal jeg slutte med at sige, at vi står over for en meget stor og vigtig opgave. Folketinget tager positivt og konstruktivt fat i arbejdet. Det er min klare fornemmelse. Der er mange engagerede gymnasielærere, der er organisationer og andre, der er interesseret i gymnasiet, som er kommet med mange, mange gode bud.

Jeg vil gerne trække DGS frem som et af de eksempler, det har været spændende at læse. Jeg synes, det er udtryk for, at vi allerede har et godt gymnasium, at vi har så dygtige gymnasieelever, der er i stand til at præstere sådan et virkelig godt arbejde. Fra Det Radikale Venstres side vil jeg gerne kvittere for det og sige, at det indgår i vores arbejde.

Vi ser frem til en god forhandling om gymnasireformen med Folketingets partier og med regeringen.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne starte med rammerne om gymnasiet først og dermed også det sure opstød, for det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg på indholdssiden synes, at mange af elementerne er rigtig, rigtig spændende og noget, vi bestem kan arbejde med.

Jeg er meget ked af, at rammerne for gymnasiet, altså økonomien, arbejdsmiljøet, klassekvotienterne, brugerbetaling, ikke er til debat i forbindelse med denne redegørelse, for jeg mener, at det hænger uløseligt sammen med en ændring af gymnasiet, at man også går ind og kigger på de forhold, for er rammerne ikke i orden, er der også risiko for, at de gode intentioner, man har med et nyt indhold, heller ikke bliver i orden.

Kl. 16.50

Gymnasiet er præget af, at der kommer flere og flere elever til, mens der kommer færre og færre penge til undervisning. Bl.a. derfor forsøger enkelte amter i desperation at hæve brugerbetalingen til det maksimale niveau, putte flere elever ind i klasserne og skære i bund på materialekontoen. Det er meget simpelt virkeligheden, som den er i dag, og det er ikke mindst en meget

relevant debat i forbindelse med gymnasireformen, men det er desværre ikke taget med.

På uddannelsessteder arbejder elever og ansatte side om side, de er i de samme lokaler, og de er i de samme bygninger. Den store forskel er bare, at de ansatte er beskyttet efter arbejdsmiljølovgivningen, mens eleverne ikke er det.

Det betyder, at eleverne arbejder i lokaler, hvor for mange er stuved sammen på for lidt plads, hvor de risikerer at arbejde med farlige kemikalier, hvor eleverne lider under dårligt inddeklima, sidder ved dårlige stole og borde, får astma, dårlig ryg osv., osv. Alt sammen ting, som hæmmer indlæringsprocessen i gymnasiet.

Eleverne bør selvfølgelig have ret til et ordentligt arbejdsmiljø; at tage en uddannelse er et arbejde, uanset hvilken uddannelse man tager, og det er selvfølgelig, at man kan lære meget bedre, hvis de fysiske forhold er i orden. Enhedslisten mener derfor, at alle unge under uddannelse skal være omfattet af arbejdsmiljøloven.

Et af de første og allermest nødvendige skridt i forhold til at forbedre gymnasiet er at sænke klassekvotienten og gøre det via et lovindgreb. Enhedslisten har i dag fremsat et forslag om, at der maks. bør være 24 elever i en gymnasieklasse. Det vil dels sikre et ordentligt arbejdsmiljø, dels lige så vigtigt sikre, at eleverne får større udbytte af undervisningen, alene fordi der er mere tid til den enkelte elev.

Der er også et kæmpe behov for faglig og pædagogisk udvikling på de gymnasiale uddannelser, og det synes jeg bliver understreget af denne her reform. Jeg er meget glad for, at man går så grundigt til værks, når man går ind og ændrer gennem denne reform. Men der er altså brug for en satsning på efteruddannelserne af lærergruppen, allerede som det er i dag, og det vil selvfølgelig blive endnu mere ekstremt, hvis man går ind og ændrer på selve indholdet af gymnasiet.

Der er behov for, at lærerne bliver i stand til at undervise differentieret, bliver i stand til at gennemføre tværfaglig og projektorienteret undervisning. Der skal være flere penge til eksperimenter med fagstruktur og med ledelsesforsøg.

Alt det, jeg nævner her, kræver flere penge. Men i lige så høj grad kræver det en opblødning af topstyringen, så vel på den enkelte skole som i forholdet mellem skolerne og de overordnede myndigheder. Man bliver altså nødt til, synes jeg, at nå frem til en erkendelse af, at der skal investeres flere penge i gymnasiet, og at rammerne er helt afgørende for, om en reform faktisk

bliver en succes ude i virkelighedens verden. Det vil jeg sige, selv om jeg ved, at de andre partier ikke er særlig glade for at diskutere det udgangspunkt. Det var om rammen.

Hvad angår indholdet, kan man ikke i en stadig mere fragmenteret verden sige det nok, at uddannelse er vigtig. Ikke blot som kvalifikation til at deltage i arbejdslivet, men for at et menneske har mulighed for at kunne begå sig i samfundet, har mulighed for at blande sig, være engageret og kritisk over for, hvad der foregår omkring det.

Det almene gymnasium er i dag en masseuddannelse, hvor op imod 35 pct. af alle unge går. Det synes vi er ønskværdigt. Vi mener, det er til gavn for samfundet. Problemet er bare, at gymnasiet ikke er indrettet til at være en masseuddannelse, hverken når det gælder struktur, indhold eller pædagogik. Gymnasiet er stadig præget af gammeldags lærerstyret klasseundervisning, og derfor er der bestemt brug for en gennemgribende reform af gymnasiet.

Regeringens ideer om mere tværfaglighed, større samarbejde mellem lærerne i gymnasiet synes vi er en rigtig god idé. Det giver større sammenhæng og bedre mulighed for tidssvarende projektarbejde og elevstyring af indholdet i undervisningen.

Hvad angår ideen om at have en introduktionsperiode, vil jeg sige, at jeg fortsat er noget i tvivl om, hvad jeg skal melde ud. Ideen er som udgangspunkt god, men jeg synes, at et halvt år er for kort tid, og jeg er bange for, at vi splitter eleverne for alle vinde, hvis det er sådan, at de skal ind i en ny sammenhæng efter et halvt år. Jeg håber på, at vi i forbindelse med forhandlingerne kan finde en model, hvor eleverne ikke brydes op efter introduktionsforløbet, men kan fortsætte med eksempelvis at have fællesfagene sammen med den klasse, de startede i.

Regeringen lægger så også op til at bundte valgfagene i pakker eller studieretninger, og det er selvfølgelig en forudsætning for, at der kan etableres lærerteam, og at der kan gennemføres tværfaglig undervisning. Altså et ualmindelig godt udgangspunkt for de kommende forhandlinger.

Kl. 16.55

I Enhedslisten er vi ligeledes glade for, at man åbner op for, at der kan tages fag fra de andre ungdomsuddannelser i stedet for det nuværende meget stive system.

I den konkrete udformning af de her forslag vil vi så lægge meget stor vægt på, at fællesska-

bet bevares, at eleverne ikke splittes for alle vinde, men netop vælger pakker af fag eller studieretninger, som der bliver lagt op til, så man f.eks. har parallelle forløb i en stamklasse, hvor man har fællesfagene, og så fagpakken eller studieretningen, som foregår sammen med en anden klasse. Man opererer altså ud fra, at man skal gå i to klasser, men helst ikke i flere end to klasser.

Jeg synes, at de nævnte forslag er et rigtig godt udgangspunkt for de kommende forhandlinger.

Jeg vil så sige, at vi ligger temmelig langt fra hinanden, hvad angår »disciplineringen« af gymnasieelever. For det første skal det altså slå fast, at gennemførselsprocenten på gymnasierne er meget stor, også sammenlignet med de andre ungdomsuddannelser. For det andet er det sådan, at eleverne generelt ikke har store fraværsproblemer. Debatten om det grelle fravær handler om en meget, meget lille gruppe. Den gruppe mener vi at der skal tages bedre hånd om ved eksempelvis at indføre en bedre klasselærerfunktion, end der er i dag.

Med hensyn til det øvrige fravær, altså det, der ligger under de 10 pct., er det rigtigt, at en del ligger på de der 9,9, eller hvor højt det kan få sneget sig op. Men det mener jeg, at der skal tages hånd om ved ganske simpelt at skabe et bedre gymnasium. Det er utidssvarende, som det er i dag, derfor skal der laves en reform, og det tror jeg i sig selv vil være med til, at flere elever engagerer sig i undervisningen.

Så kræver det også, at lærerne bliver bedre kvalificerede, end de er i dag. Det kræver, at undervisningen er mere spændende, end den er nu, og der skal bl.a. også efteruddannelse af lærerne til. Der er jo folk, der er udgået fra universitetet for 40 år siden, som underviser i de danske gymnasier. De har ikke haft skyggen af chance for at lære at undervise tværfagligt og projektorienteret. Det skal der gøres noget ved.

Vi mener altså, at eleverne skal have ansvar i stedet for at have pisen. Desværre mener jeg, at regeringen har lagt op til en anden retorik på det her område, Den ønsker at stramme op. Gymnasiet skal have mere disciplin, bliver der sagt. Jeg synes, at man kan forfalde til at tro, at vi skal tilbage til et rektorvælde og til kæft, trit og retning i gymnasiet. Jeg mener, at konsekvensen af den type skole er større uselvstændighed blandt eleverne, og det er der ikke behov for i vores samfund i dag, tværtimod.

Vi skal så ikke starte fagenes fest, men i en mere og mere internationaliseret og kompleks

verden skal jeg sige, at vi i Enhedslisten synes, det er en rigtig god idé at gøre samfundsfag obligatorisk og i øvrigt etablere et såkaldt globaliseringsfag, som indeholder internationale forhold og international økonomi.

Jeg synes alt i alt, at gymnasieredegørelsen, hvis vi sorterer disciplineringsdelen fra, på indholdssiden er et godt udgangspunkt for forhandlingerne. Jeg skal sige, at jeg også med meget stor interesse har læst udspillet til en kommende gymnasierreform fra Danske Gymnasieelevers Sammenslutning. Jeg synes, vi har meget at lære af gymnasieeleverne, og det skal bestemmes indgå i de fortsatte forhandlinger.

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg synes, at den redegørelse, vi har fået, er meget visionær. Den tager virkelig fat om ordet reform, nu skal der en helt anden tænkning til i forhold til de gymnasiale uddannelser. Det bliver spændende at være en del af den proces og få mulighed for at gå i dybden med denne reform.

Det er ikke noget, der hurtigt skal løbe af stabelen, men det er noget, der virkelig varsomt skal tages hånd om, så vi virkelig får mulighed for at høre dem, der skal være med til at implementere denne nye reform. Det vil ikke bare sige alle dem, der er engagerede som lærere og rektorer, men også eleverne.

Det er vigtigt, hvilket der også bliver lagt vægt på i redegørelsen, at de fire gymnasiale uddannelser bevarer og forstærker deres profil. Det gælder både for hhx, htx, hf og det almene gymnasium. Men den overordnede målsætning for de fire gymnasiale uddannelser skal være det almendannende og studieforberedende. Det skal der ikke gives køb på.

Når det gælder hf, er det vores klare holdning i Kristeligt Folkeparti, at vi ikke er tilhængere af, at det skal være fra 9. klasse og direkte over i et hf-forløb. Vi finder, det er vigtigt, at det stadig væk bliver fra 10. klasse, og også, at det er et reelt tilbud til mere modne studerende, som har været ude, og som ønsker efterfølgende at begynde på en uddannelse, men også at kunne varetage en længere videregående uddannelse efter et hf-forløb, så med hensyn til hf er vi ikke enige i denne her redegørelse.

Kl. 17.00

Når det ellers drejer sig om de øvrige tanker, er der meget spændende anskuelser.

Hvad angår introduktionsforløbet eller grundforløbet, når det drejer sig om det almene

gymnasium, er det en spændende tanke, som vi kan være positive over for alt efter indhold.

Er det et ønske om, at man begynder på nogle fællesfag, som der blev lagt op til her – dansk, matematik, engelsk og måske noget historie – synes vi, det er interessant at gå ind i den diskussion. Det er også interessant, hvis man ønsker at give eleverne nogle redskaber til det at skulle påbegynde en gymnasial uddannelse, dvs. noget om læsevejledning, studieteknik, notatteknik, altså at de får en fælles indgangsvinkel til det at skulle gå videre i et 2½-årigt forløb efterfølgende.

Det vil også i grundforløbet være spændende at få en introduktion til disse studieretninger eller fagpakker og dermed kunne vælge, hvilken retning den enkelte elev ønsker at gå. Så med hensyn til introduktionsforløbet er vi positive, alt efter hvordan det kommer ind i en sammenhæng med de 2½ år, og selvfølgelig hvordan det bliver udformet, hvad det er, der skal ligge i dette halve år.

Jeg har hørt, at nogle partier ønsker 1 år, og så er vi også åbne for at diskutere dét. Det er indholdet, det drejer sig om, og så må vi se, hvilken struktur der passer bedst til de ønsker og de tanker, der ligger ikke kun herfra, men også fra de lærere, studerende osv., der skal være en del af denne her reform. Så introduktionsforløbet er interessant.

Når det drejer sig om fagpakkerne, så er noget af det, jeg synes, der er vigtigt, netop fordybelsen, det, at det nu bliver muligt virkelig at gå i dybden med et fag, og jeg mener også, at en af de hensigter, der ligger her, er at gøre studieforløbet mere fagligt sammenhængende og dermed også åbne for fordybelse inden for de forskellige fagområder. Det lægger op til mere tværfagligt samarbejde, et samspil mellem fagene, dvs. mere helhed i selve uddannelsessammensætningen end den, der er nu.

Dette mener jeg vil betyde en reducere af udbuddet af de obligatoriske fag, som jo er dominerende i den nuværende struktur, hvor man i højere grad har satset på bredde og isolerede fag frem for fordybelse og samarbejde mellem fagene.

Den styrkede faglighed og fordybelse skal bl.a. resultere i en evne til at sætte det enkelte fag i relation til andre fag og samlet give en bredere helhedsforståelse, og derved mener vi, at det almentdannende aspekt bliver yderligere forstærket i en ny struktur.

Der er ingen tvivl om, at en ny struktur, som der er lagt op til her, som skal danne grundlag for nogle diskussioner fremover, vil stille krav til indførelse af nye læringsformer i undervisningen, som igen stiller krav til nye eksamensformer, der jo skal afspejle disse læringsformer, man nu forhåbentlig kommer til at se i en ny struktur.

Det er nødvendigt i højere grad at supplere og erstatte de traditionelle eksamensformer, der er nu med det mundtlige og det skriftlige, med eksamensformer, som vi kender dem fra de højere læreanstalter eller fra universiteterne, gruppeeksamen, projekter, synopsis, eksamener, der strækker sig måske over en hel uge, 3 dage, alle muligheder står åbne for nu at lave denne her reform.

Men en ny gymnasiereform betyder altså også en markant udfordring til lærernes kompetencer. Fremtidens lærere i de almene ungdomsuddannelser skal være i besiddelse af et bredt sæt kompetencer inden for faglighed, pædagogik, skoleudvikling, men de skal altså også være i besiddelse af en forståelse og en dannelse, der rækker ud over det enkelte fag, som de selv repræsenterer.

For at lærerne skal være i stand til at implementere en ny struktur i gymnasiet, en helt anden struktur, end der er p.t., er det altså vigtigt, at lærerne får mulighed for en efteruddannelse. Det vil sige, at en gymnasiereform af denne karakter vil koste nogle ressourcer, hvis den skal blive en succes. Jeg tror, at fru Marianne Jelved var inde på, at hvis målsætningen er, at det ikke må koste noget, så har man selvfølgelig respekt for det, men der er alligevel tale om så markant en ændring, at jeg tror, at man må bruge nogle ressourcer på dette område.

Kl. 17.05

Der er også tale om fleksibilitet i forhold til de gymnasiale uddannelser, hvor jeg synes det er meget spændende og også oplagt at gøre brug af den forskellighed, der kan være, og man kan få lov til at bruge hinandens styrker, i den udstrækning det er givtigt og vigtigt.

Men det, der er helt afgørende, når man taler om fleksibilitet, når man taler om tværfaglighed, er, at det ikke går ud over fagligheden. Vi går ind for øget tværfagligt samarbejde, men vi skal passe på, at det ikke betyder, at det enkelte fags faglighed, det enkelte fags teori og grund bliver taberen i dette. Jeg kan ikke helt se i redegørel-

sen, og jeg er sådan meget usikker på, om man får bevaret denne faglighed. Men det er i hvert fald vigtigt, at det enkelte fag også bliver set som et selvstændigt fag, at man kender faget og dermed også kan bruge det netop tværfagligt og i samarbejde og samspil med hverandre.

Jeg har været sådan lidt ambivalent over for, at vi i dag ikke har talt så meget om fagene. På den ene side har jeg ønsket at få den diskussion, men på den anden side må jeg så også anerkende, at man netop ikke fra ministerens side har ønsket at tage den diskussion, fordi fokus ville have været så meget på fagene, på, hvad der skal være, hvad der ikke skal være, at man simpelt hen ikke ville have haft selve strukturdelen, som jeg synes har været vigtig, og jeg synes også, det har været en god debat. Så om end jeg på den ene side har ønsket at have den diskussion, så synes jeg, det er godt, at der ikke har været fokus på fagene og dermed ikke er taget fokus fra det, der er vigtigt nu, nemlig strukturen.

Jeg kan også godt forstå, at man ikke begynder at tale om ressourcer, men det er i hvert fald bare vigtigt for mig at tilkendegive, at med en reform af den karakter, der er lagt op til her, mener jeg også, at der må være nogle ressourcer til stede, især når det gælder implementeringen og i forhold til lærerne.

På mange måder synes jeg, det er en meget spændende redegørelse, hvor vi kan tilslutte os og faktisk gå ind i en dialog om mange af tankerne, og jeg ser også frem til, hvad andre interesserer i det her ønsker, der skal ske på dette meget vigtige område. Men spændende tanker om fleksibilitet, uddannelsernes samarbejde indbyrdes og alligevel det at kunne fastholde hver deres profil. Så spændende – jeg glæder mig til det fremtidige samarbejde.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg synes, det var et godt indlæg fra Kristeligt Folkepartis ordfører, men jeg savnede måske en lille smule om hf, og for at give fru Bodil Kornbek anledning til at sige noget om det, vil jeg lige spørge om det, der ligger om tilgangen til hf, altså 9. klasse-adgangen. Jeg vil gerne høre, hvad Kristeligt Folkeparti mener. Det kan være, jeg har misset det, men så en gang til for mig.

Det næste var sådan set den ændring af niveaue fra A- til B-niveau, som jeg godt vil høre en lille bitte smule om.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde i begyndelsen: Når det gælder hf, så er vi ikke enige i de tanker, der ligger i redegørelsen. Vi mener stadig, det bør være efter 10. klasse, at det også bør give adgang til længere videregående uddannelser, og at det også bør være en reel mulighed for modne studerende at have den mulighed for et 2-årigt forløb.

Jeg synes så, det er meget positivt, det fik jeg nemlig ikke sagt, at der bliver flere timer, at man simpelt hen sørger for, at der også er det, skal vi sige, grundlag for netop at kunne gå videre i en længere videregående uddannelse. Det synes vi er positivt, men det skal ikke være muligt for en 9. klasse-elev at gå ind i hf. Hf er en konstruktion og har egentlig altid været det, som er målrettet en anden gruppe studerende end dem, der kommer fra 9. klasse. Elever fra 9. klasse har mange muligheder.

Kl. 17.10

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne sige mange tak til Folketingets partier for en rigtig god debat om fremtidens gymnasium, og jeg vil også indlede med at takke for de positive holdninger til de overordnede hovedlinjer, som er skitseret i redegørelsen.

Redegørelsen, som jeg har fremlagt, er udarbejdet med klar vægt på mål, pejlemærker og principper for fremtidens gymnasium. Jeg er overbevist om, at vi opnår de bedste resultater ved at få afklaret en kommende gymnasieformens overordnede mål og struktur, inden vi tager fat på de midler, som skal bruges, for at vi kan nå målene.

Det er således meget bevidst, at jeg indtil nu ikke har været villig til at diskutere de konkrete midler, f.eks. forslag til, hvordan fagrækken i det almene gymnasium skal se ud. Den rigtige rækkefølge må være, at vi først skaber klarhed om mål og principper for dernæst at tage fat på de konkrete midler.

Som det fremgår af redegørelsen, er det en sammenhængende reform af de gymnasiale uddannelser, regeringen lægger op til. Selv om det indholdsmæssigt især er det almene gymnasium og hf, der står over for forandringer, er det naturligt at se de fire uddannelser i sammenhæng.

Det almene gymnasium, hf, hlx og htx er fire parallelle uddannelser med hver sin karakteristiske profil. Sådan skal det fortsat være, men samtidig er det regeringens ønske at styrke mu-

lighederne for samarbejde og samspil mellem uddannelserne. Det er en vigtig præmis for det samlede reformudspil.

Regeringens mål med en reform af det almene gymnasium kan sammenfattes i fire hovedpunkter. For det første ønsker vi en styrket faglighed. For det andet ønsker vi bedre reel studiekompetence. For det tredje en opdatering og udbygning af almindelig uddannelse. For det fjerde en styrkelse af den naturvidenskabelige dimension i gymnasiet.

I efteråret indgik regeringen en aftale med Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om en styrkelse af elevernes faglige kundskaber og færdigheder i folkeskolen. Den styrkelse ønsker regeringen også skal bringes videre i gymnasiet.

Styrkelsen af fagligheden hænger tæt sammen med det andet centrale mål for reformen, nemlig at styrke elevernes reelle studiekompetence. Forudsætningerne for at gennemføre en videregående uddannelse skal kort sagt være bedre. Styrkelse af faglighed og studiekompetence skal ske samtidig med, at vi lægger vægt på en opdatering og udbygning af almindelig uddannelse.

Gymnasieeleverne skal med andre ord blive endnu bedre til på den ene side at kunne skelne mellem forskellige former for viden og på den anden side at kunne sætte viden, som stammer fra meget forskellige fagområder, i relation til hinanden på en meningsfuld og relevant måde.

Det fjerde mål er en styrkelse af naturvidenskab. Vi ønsker dels at øge minimumskravene til de kompetencer, eleverne skal opnå i naturvidenskab, dels give de elever, der vil satse særlig meget på naturvidenskab, endnu bedre mulighed for at gøre dette.

En gymnasiereform er som bekendt en folkesag, hvilket betyder at offentligheden allerede har beskæftiget sig indgående med reformen. Det er godt, det er glædeligt, og det bunder i en ægte interesse for gymnasiet. Det er jeg naturligvis glad for.

Jeg glæder mig i den forbindelse over de positive reaktioner, som især gymnasiets interessenter er kommet med. Jeg kan med udgangspunkt i debatten i dag konstatere, at også Folketingets partier synes at være enige i målsætningerne. Det er jeg ligeledes meget glad for.

En så bred enighed om målene tegner godt og gør alt andet lige forhåbentlig arbejdet med at sikre en bred opbakning til gymnasie reformen lettere. Ingen skal være i tvivl om, at jeg for min del ønsker en bred politisk aftale.

Kl. 17.15

Men det er klart, at en gymnasiereform består af meget andet end overordnede mål. Under overfladen af enighed ligger uenigheden om midler og lur. Der er allerede udtrykt bekymring og utilfredshed med en del af redegørelsens elementer. Min vurdering er imidlertid, at uenigheden er af et sådant omfang, at den kan løses gennem konstruktive politiske forhandlinger. Det har jo heller aldrig været min hensigt, at debatten i dag skulle have karakter af en førstebehandling af et lovforslag om fremtidens gymnasium.

Men lad mig kort opsummere, hvilke midler regeringen har bragt i spil:

Som beskrevet i redegørelsen mener jeg, det er nødvendigt med en ændring af strukturen i gymnasiet. I stedet for opdeling i en sproglig og matematisk linje foreslår jeg en opdeling af gymnasieforløbet i to dele: en første del, grundforløbet, og en anden del, studieretningsforløbet, hvor eleverne er opdelt på forskellige studieretninger.

Grundforløbet skal omfatte undervisning i visse fællesfag og i et tematiseret forløb, som jeg har kaldt almen studieforberedelse. Jeg forestiller mig, at grundforløbet skal have en varighed på et halvt år, men jeg har naturligvis noteret mig, at andre nævner en varighed på et helt år. Jeg mener fortsat, at et halvt år er et rigtigt bud på grundforløbets længde, men er naturligvis villig til at diskutere en eventuel forlængelse.

Men jeg vil gerne understrege, at for mig er det helt afgørende, at eleverne påbegynder deres studieretningsfag i 1. g for netop at sikre den styrkelse af fagligheden, som er målet med gymnasiereformen.

Anden del, studieretningsforløbet, får så en varighed på 2½ år, hvilket jeg finder vigtigt for at sikre et højt fagligt niveau. Dette forløb skal omfatte undervisning i fællesfag, studieretningsfag, frie valgfag og almen studieforberedelse.

Ved afslutningen af grundforløbet vælger hver elev en studieretning, andre har kaldt det en fagpakke, som skal bestå af 2-3 fag. Desuden skal der vælges enkelte frie valgfag.

Almen studieforberedelse er en af de væsentligste nyskabelser i mine overvejelser om en gymnasiereform. Og for at undgå misforståelser vil jeg gerne understrege, at der ikke er tale om et nyt fag, men om en timeramme, der stilles til rådighed for fagene.

I grundforløbet forestiller jeg mig, at almen studieforberedelse skal have følgende centrale mål:

For det første at give eleverne indsigt i gymnasiets faglighed, metoder og grundlæggende kompetencer inden for de tre faglige hovedområder: det naturvidenskabelige, det humanistisk-samfundsvidenskabelige og det kunstnerisk-kreative, for det andet at introducere til gymnasiets arbejdsformer, og for det tredje at give eleverne et realistisk grundlag for valg af studieretning.

Undervisningen vil dække stofområder fra fag, som eleverne får mulighed for at uddybe senere, og som de kan vælge at specialisere sig i på de efterfølgende studieretninger.

Almen studieforberedelse fortsætter i 2. og 3. g, men i sammenligning med 1. g, som er en forholdsvis beskedent timeramme, skal det benyttes til samspil mellem faget og perspektivering af det faglige stof.

Under en diskussion af gymnasiets struktur er det også naturligt at diskutere fag og timefordeling. Fra flere sider er der allerede udtrykt forskellige ønsker om fag, der skal være obligatoriske for alle, osv. For at sikre, at fag- og timefordelingen bliver gjort så faglig og så saglig som muligt, har jeg netop udsendt et brev til alle de faglige foreninger i gymnasiet og bedt dem komme med deres bud på, hvordan de forestiller sig fag- og timefordelingen. Jeg mener, det er helt fornuftigt at konsultere fagfolkene, inden vi lægger os fast på den endelige fordeling.

Den politiske diskussion om fag og timer forestiller jeg mig at vi tager hul på umiddelbart efter denne debat. Jeg vil således omgående tage initiativ til forhandlinger med Folketingets partier.

Men ud over de strukturelle forandringer har regeringen foreslået, at vi stiller øgede krav til den enkelte elevs indsats og resultater. Eleverne skal i højere grad tage et medansvar for deres egen uddannelse, og bl.a. derfor har jeg foreslået, at de nuværende bestemmelser om mødepligt skal suppleres med krav til den enkelte elev om at deltage aktivt i undervisningen.

Kl. 17.20

Jeg har også foreslået, at fagene i langt højere grad end i dag samarbejder og støtter hinanden, så eleverne opnår en bedre faglig forståelse, herunder en bedre forståelse af sammenhænge, perspektiver og helheder, hvilket er en vigtig del af almindelsen.

Klare og præcise mål for det, eleverne skal kunne i de enkelte fag og på tværs af fagene, indgår også som et centralt middel. Målene for undervisning og læreproces skal være tydelige, forpligtende og direkte anvendelige i undervisningen. Og så skal målene være evaluerbare, så det er muligt at vurdere graden af målopfyldelse.

I overensstemmelse med ændringer i målene er der brug for nye evaluerings- og eksamensformer, som i højere grad end de eksisterende tester og dokumenterer, om de krævede kvalifikationer og kompetencer er nået.

Det er en central del af en effektiv studiekompetence, at eleverne bliver trænet i at benytte en bred vifte af forskellige arbejdsformer, bl.a. arbejdsformer, der udvikler selvstændighed og ansvarlighed.

Under debatten i dag har flere været inde på forslaget om en formålsparagraf for gymnasiet. Med den position, gymnasiet har i dag i det samlede uddannelsessystem, med en væsentlig større tilgang af elever end tidligere, mener jeg, det er vigtigt, at vi helt parallelt med folkeskolens bestemmelser også får en formålsbestemmelse for gymnasieuddannelsen, der giver en mere dækkende og klarere beskrivelse af gymnasiets profil.

Gennem en udbygget og præciseret formålsbeskrivelse for gymnasiet skal det sikres, at alle fag bidrager til en styrket faglighed, en bedre studieforbereelse og en tidssvarende almenudannelse.

Uddannelsen skal udgøre en helhed, som alle skal forpligtes på. Som en del af helhedsperspektivet er det bl.a. vigtigt, at eleverne opnår forståelse for demokrati samt lyst og evne til at gå aktivt ind i de demokratiske beslutningsprocesser.

Som nævnt lægger regeringen op til en sammenhængende reform af de fire gymnasiale uddannelser. Det betyder, at vi også for hhx og htx foreslår en struktur bestående af et grundforløb på ½ år og et studieretningsforløb på 2½ år. Det vil bidrage til at styrke fagligheden og den reelle studiekompetence i disse uddannelser ud over mulighed for at skifte mellem det almene gymnasium, hhx og htx inden for det første halve år.

Desuden foreslår jeg, at man frit kan vælge visse valgfag på tværs af uddannelserne. Den 1-årige hhx vil blive nedlagt i konsekvens af, at den ikke giver forøget formel studiekompetence for hf'ere, htx'ere og almene studenter adgangs muligheder til de videregående uddannelser, og

at der findes mere relevante uddannelsesmuligheder, f.eks. inden for KVVU, for de elever, der hidtil har gennemført den 1-årige hhx.

Behov for faglig supplerung vil kunne opbygges i GSK-systemet, og det er hensigten, at erhvervsskolerne skal kunne gennemføre GSK på linje med gymnasierne.

Også for hf er det et væsentligt mål at forbedre kursisternes reelle studiekompetence. Det skal ske gennem en indholdsmæssig fornyelse og ved indførelse af moderne arbejdstilrettelæggelses- og evalueringsformer samt gennem en faglighed, der i langt højere grad end hidtil bygger på sammenhæng mellem fagene. Det udmøntes bl.a. i et formaliseret samarbejde mellem fag i faggrupper. Uddannelsens faglige niveau styrkes ved en forøgelse af det samlede timetal, og der vil ske en styrkelse af grundfagene dansk, engelsk og matematik.

Hf vil være karakteriseret ved en høj grad af fleksibilitet, der sikres gennem færre obligatoriske fag kombineret med en bred vifte af valgfag, først og fremmest på C- og B-niveau. Den enkelte hf-kursist skal have mulighed for inden for rammerne af den 2-årige uddannelse at tage 2-3 fag på A-niveau.

Kl. 17.25

Det enkelte hf-kursus vil kunne tilbyde særlige spor eller toninger af uddannelsen, hvor kombinationer af valgfag målretter uddannelsen mod bestemte videregående uddannelser, f.eks. inden for pædagog- eller sundhedssektoren.

Optagelse til det 2-årige hf kan ske direkte fra 9. eller 10. klasse eller senere. Adgangsmuligheden direkte fra 9. klasse henvender sig til modne og målrettede unge, og optagelse vil altid skulle ske efter en konkret vurdering, f.eks. en optagelse samtale.

Den 2-årige hf's funktion som sweeperuddannelse nedtones, idet den del af hf's hidtidige kursistgrundlag, der har behov for en »second chance«, forventes reduceret med baggrund i en forbedret vejledning. Det ændrer dog ikke på, at hf selvfølgelig fortsat skal være et tilbud til dem, der har brug for det i forbindelse med eventuel afbrydelse af anden uddannelse.

Min forventning er, at hf i sit sigte også fremover fortrinsvis retter sig mod korte og mellem-lange videregående uddannelser. Men uddannelsen skal give grundlæggende kompetence til optagelse på enhver videregående uddannelse, afhængigt af den enkelte hf-kursists valg af fag og den pågældende videregående uddannelses

specifikke krav til den adgangsgivende eksamen.

En hf-eksamen vil efterfølgende kunne suppleres med specifikke fag og niveauer, der stilles som adgangskrav for videregående uddannelser. Herudover oprettes et særligt supplerings-tilbud med 2-3 A-niveau-fag specielt tilrettelagt for hf'ere med henblik på at forbedre deres reelle studiekompetence.

Som nævnt i redegørelsen skal reformen af hf bidrage til en klarere arbejdsdeling mellem det 2-årige hf for unge og enkeltfagsordningen for voksne. Det vil bl.a. ske ved, at enkeltfagsundervisningen får sin egen uddannelsesbekendtgørelse.

Enkeltfags-hf er karakteriseret ved at tiltrække en meget bredt sammensat kursistgruppe, og det overordnede mål for reformen er at skabe bedre betingelser for, at den gruppe kan kvalificere sig til videregående uddannelser eller styrke den enkeltes kvalifikationer med henblik på at forbedre sine jobmuligheder.

Hf-enkeltfag skal således i højere grad imødekomme de voksnes behov for at kvalificere sig, set i lyset af målsætningen om livslang læring. Selv om det endnu er for tidligt at gå i detaljer, er det givet, at fleksibiliteten på enkeltfagsområdet bliver endnu mere udtalt end i det 2-årige hf.

Som sagt indledningsvis er hensigten med redegørelsen at bidrage til åbenhed og debat om reformplanerne i håb om en bred tilslutning til reformen. Jeg sigter mod et bredt forlig og håber at være klar med lovudkast, som kan sendes i høring inden sommerferien, således at fremsættelse af et lovforslag kan ske ved starten af næste folketingssamling.

Men endnu en gang tak for debatten, tak for partiernes brede tilslutning til hovedlinjerne i det reformforslag, som er skitseret i redegørelsen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg har nu en stribe korte bemærkninger. Det er først hr. Carsten Hansen og derefter hr. Aage Frandsen, fru Lene Jensen, fru Pernille Rosenkrantz-Theil og fru Marianne Jelved.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Først vil jeg gerne starte med at kvittere for modtagelsen af den såkaldte formålsparagraf. Jeg synes, at det tegner lovende i forhold til den del af det, og jeg er meget enig i de begrundelser, som ligger

Det, der får mig herop, er i virkeligheden det, man kunne kalde almen studiekompetence i forhold til hf. Når man læser redegørelsen, er der selvfølgelig på det punkt, der hedder 4.2, remset en del op. Men i virkeligheden synes jeg, det er underligt, at man lægger så meget vægt på almen studieforberedelse og studiekompetence i det almene gymnasium, hvor der næsten ikke er noget med i forhold til hf. Og det, vi i hvert fald hører ude fra virkeligheden, er, at en række af de mennesker fra hf, der skal på de videregående uddannelser, faktisk mangler de her kompetencer. Jeg vil høre, om ministeren er indstillet på, at vi også her får arbejdet noget ind, der hedder almen studiekompetence.

Kl. 17.30

Det andet, jeg vil spørge om, er: Når man læser om det gymnasiale suppleringsprogram, er det sådan, at det bliver rodet sammen med betalingen for VUC-enkeltfag, og derfor skal man fortsætte direkte fra en gymnasial uddannelse og tage suppleringsuddannelse. Var det ikke en mulighed, at vi kunne indbygge noget fleksibilitet, således at de mennesker, der har brug for det senere, også kan få det uden den barriere, som betaling udgør?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Ministeren fremhævede, at regeringens mål med det her bl.a. er større faglighed, en styrkelse af det almene og en forbedring af studiekompetencen. Jeg er enig. Man kan sige, at det med større faglighed betyder, at de skal kunne noget, studiekompetence betyder, at de skal være egnet, når de går ind på et studium, og det almene betyder, at der er noget, som alle skal have, fordi vi mener, at det er noget, der er vigtigt, og det findes inden for alle disse centralvidenskabelige områder.

Så fremhæver ministeren også, at man vil styrke den naturfaglige del, men man vil vel også, selv om det ikke fremhæves, styrke den samfundsvidenskabelige del. Det almene gymnasium har jo ikke nogen i dag; der er i realiteten ingenting. Historie betragter jeg i hvert fald ikke som samfundsfagligt. Derfor må man vel sige, at det vil regeringen også styrke.

Jeg ved godt, at der kan være behov for at understrege det naturfaglige, for det er en del af tidsånden, men det samfundsfaglige går jeg også ud fra at regeringen vil styrke. Det må jo ligge implicit i det, at hvis det skal være en del

af det almendannende, skal det også være der. Så det må være en styrkelse deraf.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Ministeren har ret i, at gymnasireformen er en folkesag. Meget af den debat, der har været indtil nu og specielt i medierne, har jo handlet om disciplin og sanktioner. Jeg vil gerne kvittere for, at det i redegørelsen og også i ministerens tale ikke er det, der spiller hovedrollen, for det kan vel næppe være det, der skal drive en gymnasie-reform.

Det, jeg vil spørge ministeren om, er, om ministeren er enig i, at hele den diskussion i virkeligheden handler om, hvordan man får eleverne til at tage større ansvar og udvise større engagement. Er det i virkeligheden ikke en lidt anden vej, man skal gå i forhold til studiemiljø, klassekvotienter, nye undervisningsformer, nye prøveformer, hvor man måske også kan give eleverne nogle flere valgmuligheder, så de får en chance for konkret at tage ansvar for det i undervisningssituationen og under prøveformerne? Er det ikke også en vej at gå for at øge engagementet og ansvarligheden?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil understrege over for hr. Carsten Hansen, at det er regeringens mål at fastholde de gymnasiale uddannelsers forskellige profil og karakteristika. Derfor har vi ikke lagt op til, at hf-uddannelsen får et forløb, som vi har lagt op til i det almene gymnasium. Det forløb, vi kalder almen studieforberedelse, har vi ikke lagt op til bliver en del af hf-uddannelsen.

Derimod er der andre elementer i hf-uddannelsen, som jeg tror vil imødekemme det, som hr. Carsten Hansen efterlyser, herunder bl.a. undervisningsformerne, altså det, at undervisningen er tilrettelagt på en anden måde, og at hf-uddannelsen i det hele taget er karakteriseret ved at være langt mere fleksibel og dermed kunne tage nogle andre hensyn til den kursistgruppe, der vælger hf-uddannelsen.

Så er der en række andre elementer, som jeg også har spillet ud med i redegørelsen, men af hensyn til taletiden vil jeg nøjes med alene at henvise til redegørelsen. Jeg kan nemlig se, at den gule knap allerede lyser, og jeg ikke har svaret tilnærmelsesvis på de meget interessante spørgsmål, jeg er blevet stillet.

Jeg vil sige til hr. Aage Frandsen, at jeg udmærket kan lytte mig til, at hr. Aage Frandsen lytter efter et bud på fagrækken. Det kommer jeg ikke med noget svar på, men jeg vil henholde mig til det, som vel nok er det allervigtigste mål for regeringen med gymnasireformen, nemlig i det hele taget at få styrket fagligheden, få styrket studiekompetencen og få moderniseret eller nytænkt hele almendannelsen i gymnasiet. Her er jeg da helt sikker på, at også samfundsfag vil spille en væsentlig rolle for at kunne opnå en styrkelse af de tre elementer.

Kl. 17.35

Til fru Lene Jensen: Jeg er helt enig i, at det også handler om undervisningsformerne, om tilrettelæggelsen af undervisningen. Det er jeg helt enig i. Det er mit håb, at vi med reformen kan få skabt et grundlag for at skabe mere elevaktiverende undervisningsformer, så vi kommer væk fra den traditionelle klasseundervisning, som jo betyder – sådan som jeg i hvert fald hører det refereret fra gymnasiets hverdag – at der er et manglende elevengagement.

Så vil jeg bare med hensyn til hele diskussionen om disciplin, sanktioner osv., osv. sige, at det klart ikke er det bærende element i en gymnasie-reform, men jeg mener til gengæld, at jeg ville svigte, hvis jeg ikke tager fat på den diskussion. Uanset hvilket gymnasium jeg har sat mine ben på, siden jeg blev minister for 13-14 måneder siden, er jeg blevet mødt med det her problem fra elever, lærere, rektorer og mange andre.

Jeg holdt en konference i oktober måned, hvor også lærere pegede på den her problemstilling. Og jeg mener helt klart, at vi svigter fremtidens gymnasium og svigter de elever, som har brug for, at der er et eller andet meget håndfast at gribe fat i, hvis vi ikke tør tage den diskussion. Jeg er kommet med mit bud, og jeg går ud fra, at vi med udgangspunkt i mit bud kommer til at drøfte lige præcis det her undervejs.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil hive fat dér, hvor jeg synes den største uenighed ligger i forhold til redegørelsen, og det er den her disciplinering, som ministeren også sluttede med at kommentere. Det er ikke det bærende element, men det er ikke desto mindre en væsentlig knast.

Det kan godt være, at der er et problem. Det kan godt være, at der sidder for mange elever rundt omkring i klasselokalerne, som er for passive. Det kan også godt være, at der er et pro-

blem med fraværsprocenten for en lille gruppe i gymnasiet.

Når ministeren nu siger i sin tale, at der skal gennemføres arbejdsformer i gymnasiet, der udvikler selvstændighed og ansvarlighed, kan jeg nikke til det. Det synes jeg er en rigtig god idé. Lad os da for alt i verden få det gennemført. Men jeg kan ikke forstå, hvordan det stemmer overens med, at man overlader beslutningen om, hvorvidt en elev skal rykke videre til næste klassetrin, til rektoren. Det er da ikke befordrende for selvstændigheden og ansvarligheden hos den enkelte elev, tværtimod. Man kan læne sig tilbage og vente på pisen. Man behøver ikke selv tage stilling til det, eller hvad?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg går ud fra, at ministeren har noteret sig, at de fleste ordførere har talt om hf-forslaget i redegørelsen og har forholdt sig, skal vi sige forbeholdt for nu ikke at yppe kiv, til den model.

Ministeren har ikke kommenteret det, men har beskrevet, hvad regeringen har lagt frem. Derfor vil jeg gerne stille to spørgsmål om hf: Hvorfor vil ministeren ændre hf-adgangen, om jeg så må sige, så det bliver en vej for elever fra 9. klasse? Og det andet spørgsmål er: Hvorfor mener regeringen, som der står i redegørelsen, at hf i sit sigte fortrinsvis skal være rettet mod korte og mellemlange videregående uddannelser?

Det synes jeg kræver en forklaring, hvis vi skal gå ind og drøfte det, for det er ikke uden videre til at gennemskue, og jeg vil ikke tillægge regeringen motiver, som måske er forkerte.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg vil sådan set glæde mig over, at der er en fælles målsætning om at diskutere engagement i gymnasiet – også ud fra den betragtning, at samfundet stiller en masse ressourcer til rådighed, og så er det klart, at de også skal bruges på den bedst mulige måde.

Så er der hele den der diskussion om disciplin og fravær, og hvad man gør ved det, men hvad er det for et grundlag, det bygger på? Nu kan jeg forstå, at ministeren har besøgt en masse gymnasier, og det synes jeg er rigtig godt, og jeg kan godt forstå, hvis ministeren ser den her systematik. Jeg har også hørt det, men jeg er også blevet ringet op af folk, der synes, at det stort set fylder alt, og at det ikke er noget, de kan nikke genken-

dende til i Østerbøvelse, selv om man kan det på Vesterbro.

Kl. 17.40

Derfor vil gerne spørge: Hvad er det for en form for grundlag, som ministeren har rent statistisk, rent evalueringsmæssigt? Hvad er det, vi kan diskutere på grundlag af – bortset fra ministerens og mine oplevelser ude på hver vores gymnasier?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg vil glæde mig over, at vi er enige i, at vi skal se på arbejdsformerne i gymnasiet.

Så vil jeg bare sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg ikke forstår bekymringen, for hvis man deltager aktivt i undervisningen og følger undervisningen, er der jo sådan set ikke noget problem i, at der også er et fast håndtag for de elever, som måske ikke udviser helt det samme engagement. Der synes jeg, at det er helt på sin plads, at man også i en dialog med eleven taler med eleven om, hvorvidt denne er havnet på den rette uddannelsesmæssige hylde. I sidste instans har jeg så peget på, at jeg synes, rektor skal have den beføjelse, som er beskrevet i redegørelsen.

Fru Marianne Jelved spørger: Hvorfor fra 9. klasse? Der vil jeg sige, at jeg synes, det er mærkeligt, at vi har en uddannelse, hvor det er en betingelse, at man efter 9. klasse foretager sig et eller andet i 1 år for at kunne blive optaget. Langt de fleste vælger at gå i 10. klasse, men hvis man ser på, hvordan hf'erne klarer sig i det videre uddannelsesforløb, må vi konstatere, at 10. klasse ikke giver den samme basis, de samme muligheder for efterfølgende at gennemføre en videregående uddannelse, som hvis man havde taget en 3-årig gymnasial uddannelse.

Det er i det lys, ændringerne i hf-uddannelsen skal ses, bl.a. fokuseringen på, at hf fortsat vil have KVVU og MVU som primær uddannelsesvej. Men det er vigtigt at understrege, at der fortsat er mulighed for optagelse på de lange videregående uddannelser; det vil sige, at den brede studiekompetence er fastholdt.

For at vende tilbage til spørgsmålet om 9. klasse: Hvorfor skal vi bremse en elev, som i 9. klasse er helt hundrede procent sikker på, at han kunne godt tænke sig at blive pædagog, ved at sige: Du skal finde et eller andet at lave i 1 år, før du kan blive optaget på hf, eller også må du vælge en 3-årig gymnasial uddannelse? Jeg fore-

stiller mig ikke, at det bliver hovedadgangsvejen til hf-uddannelsen. Jeg synes, at det skal være en mulighed, men det skal, som jeg har understreget i redegørelsen, vel at mærke være efter en samtale, altså en egnethedssamtale.

Så spørger fru Lene Jensen om, hvad det her egentlig handler om, ud over at ministeren og fru Lene Jensen selv bl.a. i Maribo er blevet mødt med spørgsmålet om en styrkelse af disciplinen i gymnasiet. Jeg mener at erindre at have set tal, men det vil jeg naturligvis gerne tjekke, der går på, at over 30 pct. af gymnasieeleverne har et fravær på over 10 pct. Så det er altså det tal, vi er oppe imod. Jeg synes på en eller anden måde, da nu en række af gymnasiets interessenter, herunder først og fremmest rektorerne, har peget på det som et problem, at hvis vi ikke tager fat på det ved en så gennemgribende reform, som jeg har lagt op til her, svigter vi.

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

I forhold til hf-delen har vi fået en del af svarene, men er det ikke at rette bager for smed at sige, at nu skal man målrette den imod MVU, altså mellem lange videregående uddannelser, når vi i virkeligheden kan blive enige om, at der måske er for mange, som ikke gennemfører en længerevarende videregående uddannelse fra hf? Er det ikke et spørgsmål om, at man skal justere niveauet for indgangen til de længerevarende videregående uddannelser frem for at nedjustere forventningerne til hf?

Jeg vil i hvert fald gerne høre ministerens kommentar til det, for det er jo sådan, at her gælder kassekampen: For at få studerende nok ind på de forskellige institutioner, tager man folk ind med et C-niveau og gør dem en bjørnetjeneste, frem for at vi siger, at på hf-delen er der altså forholdsvis frit valg i forhold til det.

Jeg fik ikke helt et svar, synes jeg, på spørgsmålet om GSK og det nye suppleringsystem. Vi er sådan set enige i mulighederne, men med de begrænsninger og barrierer, ministeren har bygget ind, om, at det skal være i direkte forlængelse af en gymnasial uddannelse, er det så ikke for snævert? Kunne man ikke tænke sig en lidt større fleksibilitet, således at studerende også kan komme i betragtning, hvis de er i gang med et studium et par år efter og siger: Jeg har brug for at supplere op, for jeg vælger en ny studieretning?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ministeren siger, at det ikke er et problem for dem, der ikke har et højt fravær. Nej, det er jeg klar over. Men vi diskuterer jo netop den gruppe, som har et for højt fravær, og hvad man skal gøre ved dem.

Med hensyn til dialog med eleven vil jeg sige, at det er fint og mere af det. Det er der faktisk for lidt af i gymnasiet, som det er i dag, og det synes jeg er et stort problem. For det meste er der jo årsager til, at en elev lige pludselig ryger over 10 pct. Det kan selvfølgelig være, fordi vedkommende er landet på den forkerte hylde, men i mange tilfælde handler det om, at der er en elev, der har fraværet i en bestemt periode, altså f.eks. i en 3-måneders-periode, hvor tingene ikke lige kører så godt på hjemmefronten, eller hvad ved jeg.

Der findes jo årsager til langt det meste af det uacceptable fravær, som findes, altså det, der ligger ud over de 10 pct. Og de årsager får man jo bedst tacklet ved, at der er en dialog mellem enten en lærer og en elev eller en vejleder og en elev eller rektor og en elev.

Det, jeg opponerer imod, er ikke dialogen. Det synes jeg er rigtig godt og mere af det. Det, jeg opponerer imod, er, at en rektor skal kunne dumpe en elev. Jeg mener, at eleven trods alt er den, der er nærmest til at vurdere, om vedkommende kan få taget sig sammen, få indhentet de ting, som vedkommende er kommet bagefter med, og i sidste ende bestå en studentereksamen. Det valg bør tages i dialog med en vejleder eller en underviser, men ikke med kniven for struben.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg er altså meget optaget af hf-sagen. Vi siger alle sammen, og det står også i redegørelsen, at vi har fire gymnasiale uddannelser, de tre af dem er 3-årige, og så har vi hf, og den er altså også en gymnasial uddannelse. Og det må betyde, at den i virkeligheden kompetencemæssigt skal være fuldstændig parallel med de tre andre. Den skal ikke være en slags ny realeksamen, hvis man kan sige det med det billede.

Derfor er vi altså i Det Radikale Venstre meget optaget af at fastholde, at hf har den funktion, og derfor mener vi, det er galt at lade den starte med 9. klasse som en reel vej, der kan betrædes, uanset at det kræver vejledning. Derfor vil vi gerne annoncere – jeg behøver ikke at få

flere svar af ministeren, hvis ministeren ikke synes, der er noget nyt at tilføje – at jeg synes, det er et problem, hvis vi får tre gymnasiale uddannelser og en til, som kaldes det samme, men som i realiteten ikke er det.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne understrege både over for hr. Carsten Hansen og fru Marianne Jelyved, at vi jo lige præcis fastholder den brede studiekompetence i hf-uddannelsen, ja, vi styrker hf-uddannelsen på en række væsentlige elementer: dansk, matematik og engelsk. En yderligere styrkelse af danskfaget kan vi naturligvis altid diskutere, jeg tror, det var hr. Carsten Hansen, der i sit første indlæg var inde på behovet for det, og det er jeg meget parat til at se på. Så det er vigtigt for mig at understrege, at hf-uddannelsen styrkes, hvis vi sammenligner hf-uddannelsen med den eksisterende hf-uddannelse.

Det, jeg bare synes, vi må tage konsekvensen af, er, at hf'ernes generelle forudsætninger for at kunne gennemføre en lang videregående uddannelse ikke er de samme som gymnasieelevernes, altså dem med en almengymnasial baggrund, og det er derfor, jeg har formuleret det, som jeg har gjort det i redegørelsen. Men da det her jo er en redegørelse, er det noget, som vi vil vende tilbage til undervejs i de politiske forhandlinger, som jeg vil indbyde til snarest.

Kl. 17.50

Så vil jeg sige til hr. Carsten Hansen, at for de personer, som ønsker at vende tilbage, altså ønsker at få en bredere studiekompetence, er der jo så hf enkeltfag som en mulighed, og det er jo så sådan, sammenhængen skal ses. Har man været væk fra studierne, eller er det nogle år siden, man har taget en adgangsgivende eksamen, og ønsker man noget supplerende, vil der til enhver tid være hf enkeltfag.

Så vil jeg sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil: Jeg er helt enig i, at der til enhver tid skal være plads til, at der tages menneskelige hensyn, og jeg betragter sådan set ikke pr. definition rektorer rundtomkring på landets gymnasier som værende specielt umenneskelige.

Jeg tror faktisk, at landets rektorer har en rimelig god fornemmelse af, hvad det er, der rører sig blandt unge mennesker, og også en forståelse for det, hvis et ungt menneske kommer i en situation af den ene eller den anden slags, og evnen til at være parat til at tage højde for det i den vurdering, der selvfølgelig skal ligge til grund

for at kunne træffe den beslutning, som jeg ønsker, at rektoren skal have beføjelser til at kunne træffe.

Men som sagt betragter jeg altså ikke pr. definition landets gymnasierektorer som værende specielt umenneskelige.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil godt lige tage en runde med det der med disciplinen. Det konstateres, kan jeg forstå ved besøg på landets gymnasier – nogle af dem i hvert fald – at der er for stort fravær, og at der sidder nogle, som i virkeligheden ikke skulle sidde der, og så skal metoden så være, at nu skal der være mere faste håndtag til, at de kan komme ud, og det kan rektor finde ud af.

Dér er det allerede sådan i dag, kan jeg forstå på ministeren, at op mod 30 pct. ligger over de 10 pct. Jamen hvorfor gør man ikke noget ved det? Der har man rent faktisk nogle håndtag, for hvis man brugte de eksisterende håndtag, skulle de op i et andet pensum. Hvorfor bruger rektorerne ikke det håndtag? Hvorfor klager de til ministeren? Hvorfor er rektorerne ikke ansvarlige i dag over for, hvad de har af ansvar?

Derfor er min metode i stedet for at appellere langt mere til elevernes ansvar. Når der er nogle elever, der ikke kommer til timerne, kan det selvfølgelig skyldes, at eleverne ikke er klar over, at det er enormt vigtigt, at de kommer til timerne.

På samme måde som vi deltager i Folketings-salen her som ordførere, fordi vi jo ved, at debatten ikke kunne foregå, uden at vi var her, sådan skal eleverne jo føle i forhold til timerne. Det er noget, lærerne skal bidrage til, og det er en ansvarlighed, som man skal indgydes via rektor, via lærerne, og eleverne skal vise den.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Men det er ikke normalt, at man sidder efter. Taltiden er ophørt.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg vil sådan set også bare for min del afslutte disciplindiskussionen med at glæde mig til at snakke dokumentation og i den forbindelse også høre, hvad der findes af oversigter over, hvordan man bruger de piskemuligheder, der allerede er, for det må man jo vide noget om, før man eventuelt vil give mulighed for mere pisk. Min fornemmelse er nemlig også, at der ikke piskes i

det omfang, det rent faktisk kunne forekomme efter de nugældende regler.

I forhold til strukturdiskussionen omkring grundforløb og andet er noget af det, der har fascineret mig lidt i debatten, vurderinger af, hvad det er, der vil spille ind, når man så vælger den retning, man vil gå i, hvis man nu forudsætter, at der kommer et grundforløb. Jeg vil gerne høre ministerens vurdering af det. Er det pigen med det lange, lyse hår foran, altså de sociale ting, som kommer til at spille ind, eller vil det være rent fagligt?

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at høre ministerens vurdering af, hvor meget stamklasser egentlig betyder, altså det der med at indgå i sociale forpligtende fællesskaber ved siden af det faglige, og hvilken rolle ministeren mener det bør spille, når vi har vores strukturdiskussioner.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil afslutningsvis i diskussionen om disciplin sige, at jeg ikke mener, man kan tale om en dialog, hvis den ene har sanktionsmuligheder, og den anden ikke har, og det ville jo være realiteten, hvis det er sådan, at en rektor kan dumpe en elev. Så er der ikke tale om en dialog, så vil eleven konstant og hele tiden, uanset hvor meneskkelig rektoren er, for jeg tror heller ikke, at landets rektorer er umenneskelige, sidde med en viden om, at det er rektor, der i sidste ende afgør vedkommendes fremtid, og det mener jeg ikke er fremmede for en dialog. Man kunne ikke forestille sig, at eleven skulle have mulighed for at fyre rektor, hvis rektor giver dårlige råd. Så for at ligestille dem var det nok en god idé at fjerne rektors mulighed for at dumpe en elev.

Kl. 17.55

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det er jo lidt forunderligt, for jeg har lyttet mig til, at partierne her i Folketinget ikke finder diskussionen omkring disciplin som den allervigtigste. Men ikke desto mindre må jeg konstatere, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil har brugt sine tre korte bemærkninger på at rejse den her problemstilling. Og det samme har fru Lene Jensen, og nu har også hr. Aage Frandsen kastet sig ud i diskussionen om disciplin. Men hr. Aage Frandsen har endnu to skud i bøssen, har jeg forstået,

for det var vist den første korte bemærkning, hr. Aage Frandsen har bedt om.

Til det vil jeg blot sige, at jeg er helt enig i det, som hr. Aage Frandsen var inde på, nemlig at vi også skal appellere til elevernes ansvar. Det er sådan set også det, der er pointen med det, som jeg lægger op til med gymnasireformen, hvor vi lægger op til at se på arbejds- og undervisningsformerne, som netop betyder, at eleverne skal tage et større medansvar for deres egen uddannelse. Så jeg er helt enig med hr. Aage Frandsen i, at vi selvfølgelig også skal appellere til elevernes ansvar, da det i sidste ende er dem, der selv afgør, hvorvidt de ønsker at deltage aktivt i undervisningen.

Fru Lene Jensen spørger om, hvad jeg forventer der spiller ind ved valg af studieretning. Jeg forventer da bestemt, at de unge er parate til at tage et seriøst valg ud fra interesser, ud fra en viden om de forskellige fags indhold og også ud fra, hvad de ønsker af videre studiemuligheder. Om det skulle være sammenfaldende med hende den lækre, lyse pige med de lange fletninger, skal jeg ikke kunne sige, men det ville jo være dejligt, hvis det var sådan, og sådan tror jeg også det vil være nogle steder.

Jeg forestiller mig, at efter det halve års grundforløb, hvor jeg har lagt op til, at man vælger studieretning, vil man være i den samme stamklasse i fællesfagene og i studieretningsfagene. Det er bl.a. derfor, jeg lægger op til, at det valg skal træffes allerede efter et halvt år.

Jeg tror, det var fru Pernille Rosenkrantz-Theil, der på et tidligere tidspunkt var inde på, at man jo skaber sociale netværk, når man starter på gymnasiet. Og for at sikre, at de sociale netværk ikke bliver så rodfæstede, at de ikke kan brydes op og man ikke kan træffe det seriøse, fagligt saglige studieretningsvalg og alene følger pigen med den lange, lyse fletning og ikke tager stilling til, hvad fagene egentlig indeholder, foreslår jeg, at det valg skal træffes efter ½ år, og så er der 2½ år til at indgå i et socialt fællesskab i en stamklasse.

Så vil jeg bare til slut sige, at jeg ikke forestiller mig, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil og jeg bliver helt enige om, hvordan vi ser på disciplinen i gymnasiet. Jeg har i hvert fald klart og tydeligt lyttet mig til her i dag, at det er der ikke nogen mulighed for. Så da fru Pernille Rosenkrantz-Theil heller ikke har flere korte bemærkninger, skal jeg ikke yderligere kommentere det.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det der med disciplinen er vist en helt særlig disciplin, som jeg skal holde mig ude af lige nu.

Til undervisningsministeren: Vi introducerer faktisk i vores kommentarer til redegørelsen et særligt forsøgs- og udviklingsprogram. Jeg vil høre, om ministeren er indstillet på, ligesom vi gjorde på folkeskoleområdet, at fortsætte, for det kunne jo godt være, at vi, selv om vi, der er valgt ind i det danske parlament, er kloge, ikke tænkte alle de kloge tanker. Det kunne også være, at man udeomkring inden for nogle rammer, som vi udstikker, kunne lave et forsøgs- og udviklingsprogram.

Jeg mener i øvrigt, det er en særlig forpligtelse, vi har, hver gang vi laver en så omfattende ny reform, at vi evaluerer den, men også sikrer os, at der kommer proportion og udvikling i nogle af de tanker, vi har tænkt. Så jeg vil høre ministerens kommentar til det.

Kl. 18.00

Dernæst vil jeg sige, at noget, der har været et ret centralt emne i debatten her, har været lærernes efter- og videreuddannelse, altså transformationen fra lovgivningsprocessen over og ud i virkeligheden. Vi ved, at en lang række af vores gymnasielærere i dag er over 50 år; jeg tror, tallet er omkring 50 pct., måske lidt mindre.

Men det er vel væsentligt, at vi får implementeret reformen rigtigt. Da man implementerede den sidste reform i 1987, var der faktisk sat ganske mange midler af til efter- og videreuddannelse.

Jeg vil spørge om ministerens holdning til det område.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Aage Frandsen, tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Så er det det tredje tema, jeg vil berøre i mine korte bemærkninger. Det er også det, fru Marianne Jelved var inde på, nemlig hf. For ét er, hvordan praksis er, nemlig at forholdsvis mange unge, der vælger hf, vælger en mellemlang og ikke så mange en lang videregående uddannelse.

Men det betyder jo ikke, at man skal indrette uddannelsen derefter, og det vil sige skrue ambitionsniveauet ned. Det er jo dér, problemet er i forhold til at sige, at unge fra 9. klasse kan gå

ind. For igen, hvad er meningen med det? Er det 1 pct., man forestiller sig, eller er det 10 pct.?

I dag er der vel stadig væk den der dispensationsbestemmelse, som kom ind i 1990, at man rent faktisk kan gøre det i nogle særlige situationer. Men det benyttes ikke, og det er jo igen det: Hvad er formålet med det, hvad er tanken med det? Det er det, som vi i øvrigt nok er nogle, der har en eller anden frygt for, nemlig at det ikke er meningen, at det bliver et lillebitte hjørne af de unge, der vælger det, men at det efterhånden bliver mange. Det er også det, der er sigtet.

Så er der også det med enkeltfagsundervisning. Problemet er jo bare, at det koster penge. Og hvis vi skal se på det her i en sammenhæng, er vi altså også nødt til at se på, at man ikke bare kan sige, at man kan vende tilbage og tage det som enkeltfag, når det koster noget.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil sige til hr. Carsten Hansen, at jeg er lige i øjeblikket så optaget af den – synes jeg selv – rimelig store reform, som jeg har lavet hovedlinjerne til i redegørelsen her, så jeg har faktisk ikke selv overvejet muligheden for at lave et forsøgs- og udviklingsprogram, når vi engang når til målstregen.

Jeg vil ikke afvise, at det kunne være en idé, men jeg synes, det må afhænge af, hvad vi drøfter undervejs, og om der er nogle ting, som vi synes ville være relevante at have med i et sådant forsøgs- og udviklingsprogram. Det må i hvert fald være forudsætningen for, at jeg umiddelbart vil sige ja til det.

Jeg synes ikke, vi skal sige, at vi skal have et forsøgs- og udviklingsprogram, bare for at have det. Der skal også være et reelt indhold i det.

Så er jeg helt enig i, at implementeringen af sådan en ny reform selvfølgelig er kolossalt vigtig. Jeg lægger under inden omstændigheder op til, at reformen blot skal samles i X antal ringbind på rektors kontor. Det er selvfølgelig meningen, at det her skal implementeres ude i klasserne, sådan at det også får en reel effekt. Her tænker jeg i særdeleshed på undervisningstilrettelæggelsen.

Derfor er efteruddannelse selvfølgelig vigtig, også på det her punkt. Jeg har ikke noget konkret bud på, og jeg har heller ikke noget konkret kendskab til, hvad der eventuelt vil være af behov, men det er selvfølgelig noget, vi må se på.

Så vil jeg sige til hr. Aage Frandsen: Vi skruer absolut ikke ambitionsniveauet ned for hf-ud-

dannelsen; tværtimod skruer vi det faktisk op. Hf-uddannelsen bliver styrket, kvaliteten i hf-uddannelsen bliver styrket med henblik på også at styrke fagligheden i hf-uddannelsen.

Vi har drøftet timerne, og vi har drøftet de nye muligheder, der bliver for fagkombinationer, og også i det hele taget undervisningens tilrettelæggelse. Så jeg er ikke enig, når hr. Aage Frandsen konkluderer, at vi skruer ambitionsniveauet ned for hf-uddannelsen, faktisk tværtimod.

Hr. Aage Frandsen spørger: Hvad er så formålet med, at man skal kunne have adgang fra 9. klasse? Jamen formålet er at sikre, at den modne og afklarede elev, som vi i dag beder om at vente et år mere i uddannelsessystemet, skal have mulighed for den lige vej fra 9. klasse via en hf og til en videregående uddannelse. Hvis man er helt afklaret om, at man gerne vil en specifik uddannelse, synes jeg også, man skal have mulighed for det, så synes jeg ikke, det er rimeligt, at vi af forskellige grunde og med forskelli-

ge barrierer forlænger et uddannelsesforløb for en ung, der som sagt er afklaret i sit valg af studium.

Kl. 18.05

Hermed sluttede forhandlingen.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikastrup):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 28. februar 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.06
